

ΑΔΑ: 4ΑΜΩΛ-Ψ5Β

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
& ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΟΙΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ : ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦ. ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Αθήνα, 11/08/2011

Αρ. Πρωτ.: Φ80000/οικ.9240/597

ΤΜΗΜΑ : Β'

Ταχ. Δ/ση : Σταδίου 29

Ταχ. Κώδικας : 10110 Αθήνα

Πληροφορίες : Στ. Γιωτάκου, Μ.Οικονομοπούλου, Ε. Ράπτη, Α. Στραντζάλου

Τηλέφωνο : 210 3368112

210 3368104

210 3368124

210 3368122

210 3368116

210 3368109

210 3368113

ΠΡΟΣ: 1. Όλους τους Οργανισμούς
κύριας & επικουρικής
ασφάλισης, αρμοδιότητας
του Υπουργείου Εργασίας
& Κοινωνικής Ασφάλισης

2. ΝΑΤ

Εθνικής Αντιστάσεως 1
Πειραιάς 185 31

ΚΟΙΝ: 1. Υπουργείο Οικονομικών
Γενικό Λογιστήριο του Κράτους
Γενική Δ/ση Συντάξεων
Δ/ση 47^η Νομ/κη
Κάνιγγος 29, Αθήνα 101 10

2. Υπουργείο Ανάπτυξης,
Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας
Μεσογείων 119, Αθήνα 101 92

ΘΕΜΑ: « Παροχή οδηγιών για την υλοποίηση των διατάξεων των άρθρων 39 και 40 του ν. 3996/2011 (ΦΕΚ Α' 170) "Αναμόρφωση του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας, Ρυθμίσεις θεμάτων Κοινωνικής Ασφάλισης και άλλες διατάξεις" που αναφέρονται στην αναγνώριση και εξαγορά χρόνων ασφάλισης».

ΣΧΕΤ: Το με αριθμ. Φ80000/οικ.22458/1664/2.09.2010 έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Σας γνωρίζουμε ότι με το άρθρο 40 του πρόσφατα ψηφισθέντος ν. 3996/2011 (ΦΕΚ Α' 170), αντικαθίσταται από 1.1.2011 η παρ. 18 του άρθρου 10 του ν. 3863/2010, που αναφέρεται στους χρόνους που αναγνωρίζονται για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος ή/και προσαύξηση του ποσού της σύνταξης.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

1. Η ισχύς του άρθρου 40 αρχίζει από 1.1.2011 και εφαρμόζεται για τους ασφαλισμένους που συγκεντρώνουν **αθροιστικά** τις εξής προϋποθέσεις :

α) θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης από 1.01.2011 και εξής **με προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν από αυτήν την ημερομηνία και μετά, με βάση τις διατάξεις του αρ. 10 του ν. 3863/2010**. Αντίθετα, για όσους θεμελιώνουν ή κατοχυρώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης μέχρι 31.12.2010, καθώς και για όσους θεμελιώνουν από 1.1.2011 και εξής με βάση προϋποθέσεις που δεν τροποποιούνται από το αρ. 10 του ν. 3863/2010, εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις του αρ. 40 του ν. 2084/1992, όπως αυτό ίσχυε μέχρι την αντικατάστασή του από το αρ. 10 § 18 του ν. 3863/2010 και, ως εκ τούτου δεν έχουν τη δυνατότητα να υπαχθούν στις ανωτέρω ρυθμίσεις.

Επομένως από το πεδίο εφαρμογής αποκλείονται τα πρόσωπα που ήδη έχουν θεμελιώσει ή κατοχυρώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31.12.2010 ή θεμελιώνουν από 1.1.2011 και εξής με διατάξεις που δεν τροποποιούνται από το άρθρο 10 του ν. 3863/2010 (π.χ. γονείς ή σύζυγοι αναπήρων- συνταξιοδοτούμενοι με το άρθρο 140 του ν. 3655/2008, άνδρες που συνταξιοδοτούνται με 15 έτη ή 4.500 ημέρες ασφάλισης και ηλικία 65 ετών).

Επίσης, δεδομένου ότι με το άρθρο 10 του ν. 3863/2010 δεν θίγονται οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας και θανάτου, οι αναγνωριζόμενοι χρόνοι του άρθρου 40 αναγνωρίζονται μόνο στις περιπτώσεις συνταξιοδότησης λόγω γήρατος. (με εξαίρεση το χρόνο στρατιωτικής θητείας, ο οποίος αναγνωρίζεται και για θεμελίωση σύνταξης αναπηρίας /θανάτου υπό τις προϋποθέσεις του ν. 1358/83, όπως ισχύει) .

β) Ειδικά σε ό,τι αφορά τις μητέρες ανηλίκων τέκνων, ασφαλισμένες από 1/1/1993 και εξής (νέες ασφαλισμένες), η δυνατότητα αναγνώρισης χρόνου ασφάλισης με τις εν λόγω διατάξεις δίνεται από 1/1/2013 και εξής, οπότε (σύμφωνα με την παρ. 17 ε του άρθρου 10 του ν. 3863/10) τροποποιούνται οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησής τους. Οι μητέρες ανηλίκων τέκνων, ασφαλισμένες μέχρι 31/12/1992, που θεμελιώνουν ή κατοχυρώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με προϋποθέσεις που ίσχυαν μέχρι 31/12/2010, δεν έχουν το δικαίωμα να προβούν στις προβλεπόμενες από τη ρύθμιση αυτή αναγνωρίσεις, εκτός ,βέβαια, αν επιλέξουν να μην

συνταξιοδοτηθούν με αυτές τις διατάξεις αλλά **με προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν από 1.1.2011 και μετά, με βάση τις διατάξεις του αρ. 10 του ν. 3863/2010.**

γ) οι αναγνωριζόμενοι σύμφωνα με το κοινοποιούμενο άρθρο 40 χρόνοι, καθώς και ο χρόνος κατά τον οποίο ο ασφαλισμένος έλαβε σύνταξη λόγω αναπηρίας **συνυπολογίζονται** για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, εφόσον ο ασφαλισμένος έχει πραγματοποιήσει τουλάχιστον 3.600 ημέρες ή 12 έτη πραγματικής ή / και προαιρετικής ασφάλισης.

2. Ο συνολικός χρόνος, ο οποίος μπορεί να αναγνωριστεί ή συνυπολογιστεί τόσο για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος όσο και για την προσαύξηση του ποσού της σύνταξης, είναι:

α) μέχρι 4 έτη, για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν για το έτος 2011 με βάση τις διατάξεις του αρ. 10 του ν. 3863/2010,

β) μέχρι 5 έτη, για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν για το έτος 2012 με βάση τις διατάξεις του αρ. 10 του ν. 3863/2010,

γ) μέχρι 6 έτη, για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν για το έτος 2013 με βάση τις διατάξεις του αρ. 10 του ν. 3863/2010,

δ) μέχρι 7 έτη, για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν από 1.1.2014 και εφεξής με βάση τις διατάξεις του αρ. 10 του ν. 3863/2010.

Η αίτηση αναγνώρισης μπορεί να υποβληθεί οποιαδήποτε χρονική στιγμή, ανεξαρτήτως του χρόνου ασφάλισης που έχει πραγματοποιήσει ο ασφαλισμένος στο φορέα ή στους φορείς, όμως, προκειμένου να συνυπολογιστεί ο χρόνος αυτός από τον ασφαλισμένο θα πρέπει να έχει συμπληρώσει τουλάχιστον 3.600 ημέρες ή 12 έτη πραγματικής ή και προαιρετικής ασφάλισης.

Επισημαίνεται ότι, σε περίπτωση που δεν θεμελιωθεί δικαίωμα συνταξιοδότησης, οι εισφορές που έχουν καταβληθεί για την αναγνώριση των χρόνων του άρθρου 40 δεν επιστρέφονται. Κατόπιν τούτου, θα πρέπει οι ασφαλιστικοί οργανισμοί να καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για την ορθή ενημέρωση των ασφαλισμένων.

Παράδειγμα : Ασφαλισμένος του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ, ηλικίας 58 ετών, συμπληρώνει 10.500 ημέρες ασφάλισης εντός του 2011 και υποβάλλει αίτηση αναγνώρισης πλασματικού χρόνου ασφάλισης 2.100 ημερών (7 έτη). Δεδομένου ότι με την αναγνώριση 300 ημερών ασφάλισης συμπληρώνει 10.800 ημέρες και συνεπώς θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα με προϋποθέσεις που ισχύουν το 2011, ο εν λόγω ασφαλισμένος μπορεί να αναγνωρίσει συνολικά μέχρι 4 έτη, εκ των οποίων οι 300 ημέρες θα χρησιμοποιηθούν για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος και οι υπόλοιπες για προσαύξηση του ποσού της σύνταξης.

Παράδειγμα : Ασφαλισμένος που έχει πραγματοποιήσει συνολικά 900 ημέρες ή 3 έτη ασφάλισης εντός του 2011 και υποβάλλει αίτηση αναγνώρισης πλασματικού χρόνου ασφάλισης 2.100 ημερών (7 έτη). Στην περίπτωση αυτή ο ασφαλιστικός φορέας προβαίνει στη ζητούμενη αναγνώριση, δεδομένου ότι θεμελιώνεται συνταξιοδοτικό δικαίωμα με προϋποθέσεις που ισχύουν από 1/1/2014 και εφεξής.

3. Από τα έτη ασφάλισης που αναγνωρίζονται με την εν λόγω ρύθμιση, αφαιρείται **κάθε άλλος χρόνος, πραγματικός ή πλασματικός**, που τυχόν έχει αναγνωρισθεί ή αναγνωρίζεται με βάση άλλες διατάξεις ή αποφάσεις Διοικητικών Συμβουλίων ασφαλιστικών οργανισμών, εφόσον ο χρόνος αυτός δεν αφορούσε υποχρεωτική υπαγωγή στην ασφάλιση και έχει αναγνωρισθεί μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου.

Σκοπός της εν λόγω ρύθμισης είναι η θέσπιση ενιαίων κανόνων ως προς τους αναγνωριζόμενους χρόνους, το σύνολο του χρόνου που μπορεί να αναγνωρισθεί, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο γίνονται οι αναγνωρίσεις, για το σύνολο των ασφαλιστικών οργανισμών. Συνεπώς, για λόγους ίσης μεταχείρισης μεταξύ των ασφαλισμένων, κρίθηκε αναγκαία η αφαίρεση τυχόν χρόνων που έχουν ήδη αναγνωρισθεί, ώστε αθροιστικά χρόνοι που έχουν ήδη αναγνωρισθεί και χρόνοι που πρόκειται να αναγνωριστούν να μην υπερβαίνουν το κατ' έτος -θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος- οριζόμενο ανώτατο όριο.

4. Χρόνοι ασφάλισης, πραγματικοί ή πλασματικοί, που έχουν αναγνωρισθεί σε άλλο φορέα κύριας ασφάλισης, αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, στο Δημόσιο, στο Ν.Α.Τ. καθώς και στην αλλοδαπή, θα αφαιρούνται από το κατ' έτος ανώτατο όριο αναγνωριζόμενου χρόνου.

Ο χρόνος ασφάλισης που έχει αναγνωρισθεί από πολιτικό πρόσφυγα δεν θα αφαιρείται από το κατ' έτος ανώτατο όριο αναγνωριζόμενου χρόνου, δεδομένου ότι αφορά σε χρόνο υποχρεωτικής ασφάλισης στην αλλοδαπή.

Όσον αφορά στην αναγνώριση του χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας και την αξιοποίηση του χρόνου αυτού για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος ή προσαύξηση του ποσού της σύνταξης, εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις του ν.1358/1983, ενώ μοναδική μεταβολή με την παρούσα ρύθμιση επέρχεται μόνο στο ύψος του καταβαλλόμενου για την αναγνώριση ποσού.

Παράδειγμα : Ασφαλισμένος του Τ.Σ.Α.Υ. είχε αναγνωρίσει στον Τομέα δύο έτη ως χρόνο άσκησης του υγειονομικού επαγγέλματος στην αλλοδαπή, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 5 του Κωδ. Νόμου 5945/1934, όπως ισχύει. Ο εν λόγω ασφαλισμένος υποβάλλει αίτηση το 2011 προκειμένου να αναγνωρίσει 4 έτη λόγω σπουδών, όμως στην περίπτωση του μπορεί να αναγνωρίσει δύο έτη λόγω σπουδών, καθώς από το κατ' έτος ανώτατο όριο αφαιρούνται χρόνοι που έχουν ήδη αναγνωρισθεί.

Παράδειγμα : Δικηγόρος, ασφαλισμένος του Τομέα Ασφάλισης Νομικών, έχει αναγνωρίσει 18 μήνες ως χρόνο άσκησης δικηγορίας, και υποβάλλει το έτος 2011 αίτηση για την αναγνώριση 4 ετών λόγω σπουδών. Με βάση τα ανωτέρω, ο ασφαλισμένος μπορεί να αναγνωρίσει 2 έτη και 6 μήνες λόγω σπουδών.

Επιπλέον, υπογραμμίζουμε ότι το δικαίωμα αναγνώρισης για καθέναν από τους παραπάνω χρόνους ασκείται μόνο σε ένα φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο (σε όσες περιπτώσεις αυτή η δυνατότητα προβλέπεται από τις διατάξεις του Δημοσίου) και σε ένα φορέα επικουρικής ασφάλισης, ενώ δεν είναι δυνατή η αναγνώριση μέρους του ίδιου χρόνου σε έναν φορέα και το υπόλοιπο του ίδιου χρόνου σε άλλο φορέα.

Παράδειγμα : Ασφαλισμένος που θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα με 12.000 πραγματικές ημέρες ασφάλισης το 2025 στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ (άρα έχει το δικαίωμα αναγνώρισης χρόνων ασφάλισης 7 ετών). Έστω ότι έχει τη δυνατότητα αναγνώρισης π.χ. στρατιωτικής θητείας και σπουδών και έχει ασφαλιστεί κατά τη διάρκεια της ζωής του στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και στον ΟΑΕΕ. Δικαιούται να αναγνωρίσει το χρόνο στρατιωτικής θητείας (ή όσο χρόνο από αυτόν επιθυμεί) στον ένα από τους δύο φορείς και το χρόνο σπουδών (ή όσο χρόνο από αυτόν επιθυμεί) στον άλλο φορέα κατ' επιλογή του ή να αναγνωρίσει τόσο το χρόνο στρατιωτικής θητείας όσο και το χρόνο σπουδών σε έναν από τους δύο φορείς κατ' επιλογή του. Δεν μπορεί, όμως, να αναγνωρίσει τμήμα του χρόνου σπουδών στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και ένα άλλο μέρος στον ΟΑΕΕ.

Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση που το ίδιο πρόσωπο θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα με διαφορετικές προϋποθέσεις, (π.χ. προϋποθέσεις που ίσχυαν μέχρι 31/12/2010 και προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν από αυτήν την ημερομηνία και μετά, με βάση τις διατάξεις του

αρ. 10 του ν. 3863/2010), δύναται να επιλέγει τις προϋποθέσεις με τις οποίες επιθυμεί να συνταξιοδοτηθεί, και εφόσον επιλέξει να συνταξιοδοτηθεί με προϋποθέσεις που μεταβλήθηκαν από το άρθρο 10 του ν.3863/2010 θα έχει το δικαίωμα να αναγνωρίσει πλασματικούς χρόνους ασφάλισης.

Παράδειγμα : Ασφαλισμένη του Τ.Σ.Α.Υ., ηλικίας 61 ετών, συμπληρώνει 32 έτη ασφάλισης μέχρι 31/12/2011 και πληροί τις προϋποθέσεις να συνταξιοδοτηθεί άμεσα από τον Τομέα ή οποιαδήποτε στιγμή στο μέλλον, καθώς μέχρι 31/12/2010 είχε συμπληρώσει 21 ½ έτη ασφάλισης και ηλικία 60 ετών, σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις του ν. 2084/1992. Υποβάλλει αίτηση για συνταξιοδότηση το 2011 με αναγνώριση 4 ετών λόγω σπουδών. Στην περίπτωση της είναι δυνατή η αναγνώριση των 4 ετών, καθώς οι ασφαλισμένες του Τ.Σ.Α.Υ. μπορούν να συνταξιοδοτηθούν από τον Τομέα και με τη συμπλήρωση 36 ετών ασφάλισης και ηλικία 58 ετών για το 2011.

5. Όσον αφορά στη λήψη δεύτερης σύνταξης γήρατος από τους φορείς αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, θα είναι δυνατή και στις περιπτώσεις αυτές η αναγνώριση χρόνου ασφάλισης, σύμφωνα με τα επιμέρους οριζόμενα στην παρούσα και τις διατάξεις περί διπλοσυνταξιούχων. Επισημαίνουμε, δηλαδή, ότι σε περίπτωση λήψης δεύτερης σύνταξης με προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν από 1.1.2011 και μετά, με βάση τις διατάξεις του αρ. 10 του ν. 3863/2010, θα είναι δυνατή η αναγνώριση χρόνου ασφάλισης. Αντίθετα, στις περιπτώσεις λήψης δεύτερης σύνταξης με προϋποθέσεις που δεν μεταβλήθηκαν με το άρθρο 10 του ν. 3863/2010, δεν θα είναι δυνατή η αναγνώριση πλασματικού χρόνου ασφάλισης, με εξαίρεση την αναγνώριση του χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας, η οποία, όπως ήδη έχουμε αναφέρει, γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.1358/1983.

Παράδειγμα : Ασφαλισμένος του Τ.Σ.Α.Υ., με 33 έτη ασφάλισης και ηλικία 60 ετών, συνταξιοδοτείται από το Δημόσιο και υποβάλλει αίτηση αναγνώρισης 4 ετών σπουδών στο Τ.Σ.Α.Υ. Εντός εξαμήνου από την έναρξη συνταξιοδότησής του από το Δημόσιο υποβάλλει και στο Τ.Σ.Α.Υ. αίτηση συνταξιοδότησης. Ο εν λόγω ασφαλισμένος έχει αναγνωρίσει ένα χρόνο στρατιωτικής υπηρεσίας στο Δημόσιο. Στην περίπτωση αυτή είναι δυνατή η αναγνώριση από το Τ.Σ.Α.Υ. 3 ετών λόγω σπουδών, καθώς ο χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας που έχει αναγνωριστεί στο Δημόσιο αφαιρείται από το κατ' έτος ανώτατο όριο αναγνωρίσεων. Συνεπώς, ο εν λόγω ασφαλισμένος με την αναγνώριση των 3 ετών συμπληρώνει εντός εξαμήνου τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που ισχύουν το 2011 για το Τ.Σ.Α.Υ. (36 έτη ασφάλισης και ηλικία 60 ετών), και συνταξιοδοτείται.

Παράδειγμα : Γυναίκα συνταξιούχος από το Δημόσιο , η οποία έχει συμπληρώσει στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ 4.400 ημέρες ασφάλισης και συμπληρώνει το 60ό έτος της ηλικίας της το έτος 2012. Δικαιούται

δεύτερης σύνταξης γήρατος (μειωμένης) με τη συμπλήρωση του 62^{ου} έτους της ηλικίας και τη συμπλήρωση 4.800 ημερών ασφάλισης . Η συγκεκριμένη ασφαλισμένη δικαιούται να αναγνωρίσει χρόνους του άρ. 40, δεδομένου ότι θεμελιώνει δικαίωμα δεύτερης μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, με διατάξεις που θίγονται από το άρ. 10 του ν. 3863/2010.

Επισημαίνουμε ότι η αναγνώριση χρόνου ασφάλισης είναι δυνατή και στις περιπτώσεις συνταξιοδότησης με τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 18 του ν.3232/2004 (έμμισθοι ασφαλισμένοι του ΤΣΜΕΔΕ,ΤΣΑΥ), ακόμη και για όσους έχουν συνταξιοδοτηθεί από τον πρώτο φορέα πριν την 1/1/2011, θεμελιώνουν όμως συνταξιοδοτικό δικαίωμα με προϋποθέσεις που ισχύουν από 1/1/2011 και εξής.

6. Σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 40 , όσοι συμπληρώνουν τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης για συνταξιοδότηση λόγω γήρατος με προϋποθέσεις που ισχύουν μέχρι 31.12.2010, ακόμα και με προσμέτρηση χρόνων που προβλέπονται στο άρθρο 40 του ν. 2084/92, όπως αυτό ίσχυε πριν την αντικατάστασή του από την παρ. 18 του άρθρου του ν. 3863/2010 (δηλαδή π.χ. με τους χρόνους στρατιωτικής υπηρεσίας, γονικής άδειας ανατροφής παιδιών, επιδότησης λόγω ασθένειας και τακτικής ανεργίας και μέχρι 200 ημέρες για την κάθε επιδότηση κατά την τελευταία 10ετία πριν από την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης και ο χρόνος εκπαιδευτικής άδειας άνευ αποδοχών και μέχρι 2 έτη),καθώς και με την προσμέτρηση του πλασματικού χρόνου της παρ. 1 του άρθρου 141 του ν. 3655/2008 (πλασματικός χρόνος παιδιών), εφόσον η σχετική αίτηση αναγνώρισης των ανωτέρω χρόνων υποβληθεί μέχρι και 31.12.2013 ακολουθούν τις κατά περίπτωση απαιτούμενες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που ίσχυαν μέχρι 31.12.2010.

Παραδείγματα:

α. Μητέρα ανήλικου παιδιού 52 ετών έχει πραγματοποιήσει στην ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ μέχρι 31.12.2010 5.000 ημέρες ασφάλισης, έχει ανήλικο παιδί και έχει 2 χρόνια εκπαιδευτικής άδειας άνευ αποδοχών (χρόνος που προβλέπεται από το άρθρο 40 του ν. 2084/92).

Αν το 2013 υποβάλει αίτηση αναγνώρισης του χρόνου εκπαιδευτικής άδειας , θα κριθεί με τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που απαιτούνται το 2010 (5.500 ημέρες ασφάλισης και 55 ετών για πλήρη σύνταξη ή 50 ετών για μειωμένη). Ως εκ τούτου , η ασφαλισμένη αυτή δεν επηρεάζεται από την αύξηση του ορίου ηλικίας από 1.1.2011 (άρθρο 10 παρ. 17 του ν. 3863/2010).

β. Άνδρας που μέχρι 31.12.2010 έχει συμπληρώσει 33 έτη ασφάλισης στο Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. και ηλικία 58 ετών, υποβάλλει εντός του 2012 αίτηση αναγνώρισης 2 ετών στρατιωτικής υπηρεσίας και 3 έτη λόγω σπουδών. Δεδομένου ότι με την αναγνώριση του χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας

συμπληρώνει 35 έτη ασφάλισης μπορεί να συνταξιοδοτηθεί με τις προϋποθέσεις που ίσχυαν μέχρι 31.12.2010 (35 έτη ασφάλισης και ηλικία 60 ετών). Στην περίπτωση αυτή δεν μπορεί να προχωρήσει στην αναγνώριση του χρόνου λόγω σπουδών. Σε περίπτωση όμως που ο εν λόγω ασφαλισμένος δεν προχωρήσει στην αναγνώριση χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας, αλλά υποβάλλει αίτηση για αναγνώριση 5 ετών λόγω σπουδών το 2012, η αιτούμενη αναγνώριση είναι δυνατή και ο ασφαλισμένος θα συνταξιοδοτηθεί με τη συμπλήρωση 36 ετών ασφάλισης και ηλικία 60, καθώς με την αναγνώριση ενός έτους λόγω σπουδών συμπληρώνει εντός του 2011 την 35ετία, και συνεπώς κατοχυρώνει να συνταξιοδοτηθεί με τις ανωτέρω προϋποθέσεις, ενώ ο λοιπός χρόνος αναγνώρισης των 3 ετών θα χρησιμοποιηθεί για προσαύξηση του ποσού της σύνταξης.

γ. Άνδρας που μέχρι 31.12.2010 έχει συμπληρώσει 33 έτη ασφάλισης στο Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. και ηλικία 58 ετών, υποβάλλει εντός του 2014 αίτηση αναγνώρισης 2 ετών στρατιωτικής υπηρεσίας και 3 έτη λόγω σπουδών. Στην περίπτωση αυτή δεν είναι δυνατή η συνταξιοδότηση με προϋποθέσεις που ίσχυαν μέχρι 31.12.2010 (35 έτη ασφάλισης και ηλικία 60 ετών) καθώς η αίτηση υποβάλλεται μετά την 31.12.2013. Στην περίπτωση αυτή θα συνταξιοδοτηθεί με τις προϋποθέσεις που ισχύουν το 2011 (36 έτη ασφάλισης και ηλικία 60 ετών), ενώ δεν μπορεί αθροιστικά να αναγνωρίσει περισσότερα από 4 έτη.

ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΝΩΤΕΡΩ ΚΑΝΟΝΑ

Α. Γυναίκες -ασφαλισμένες του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ που υπάγονται στις διατάξεις των παρ. 11 και 13 του άρθρου 10 του ν. 3863/2010 συνταξιοδοτούμενες με 4.500 ημέρες ασφάλισης, ανεξαρτήτως εάν ο χρόνος των 4.500 ημερών συμπληρώνεται μέχρι ή μετά την 31.12.2010 ακολουθούν σε κάθε περίπτωση λήψης μειωμένης ή πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος τα όρια ηλικίας που προβλέπονται στις παρ. 11 και 13 του ν. 3863/2010.

Σε περίπτωση ,όμως, που ασφαλισμένες των ανωτέρω παρ. 11 και 13 έχουν θεμελιώσει μέχρι 31.12.2010 δικαίωμα λήψης μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος (δηλαδή έχουν συμπληρώσει τόσο τον απαιτούμενο ελάχιστο αριθμό ημερών ασφάλισης = 4.500 Η.Α. εκ των οποίων ανά 100 κατ' έτος την τελευταία πριν από την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης 5ετία) όσο και το απαιτούμενο όριο ηλικίας (55°), για τη λήψη μειωμένης ή πλήρους σύνταξης γήρατος απαιτούνται τα ισχύοντα μέχρι 31.12.2010 όρια ηλικίας (δηλαδή 55° για μειωμένη και 60ό για πλήρη).

Παραδείγματα :

α. Γυναίκα –ασφαλισμένη του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ που μέχρι 31.12.2010 έχει 4.600 ημέρες ασφάλισης και είναι 53 ετών. Η ασφαλισμένη αυτή συμπληρώνει το απαιτούμενο όριο ηλικίας για μειωμένη

σύνταξη (55^ο) το έτος 2012 . Επομένως, θα δικαιούται μειωμένη σύνταξη στο 57^ο έτος της ηλικίας της (το 2014), εφόσον βέβαια έχει πραγματοποιήσει και 100 ημέρες ασφάλισης ανά έτος την προηγούμενη 5ετία του έτους υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης.

β. Γυναίκα - ασφαλισμένη του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ που μέχρι 31.12.2010 έχει 4.560 ημέρες ασφάλισης (100 ανά έτος την τελευταία 5ετία) και είναι 56 ετών . Έχει ήδη θεμελιώσει δικαίωμα μειωμένης σύνταξης και μπορεί άμεσα να δικαιωθεί μειωμένης σύνταξης ή να συνταξιοδοτηθεί με πλήρη σύνταξη **στο 60^ο έτος** της ηλικίας της.

Β. Για τους ασφαλισμένους στα πρώην Ειδικά Ταμεία (ΤΑΠ-ΟΤΕ, ΤΣΠ-ΑΤΕ κλπ), στους τομείς σύνταξης και ασφάλισης του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης του ΕΤΑΠ-ΜΜΕ και εκείνους της παρ. 15Β του άρθρου 10 του ν. 3863/2010, οι ισχύουσες μέχρι 31.12.2010 προϋποθέσεις πλήρους συνταξιοδότησης εφαρμόζονται, εφόσον μέχρι 31.12.2010 οι ασφαλισμένοι αυτοί είχαν συμπληρώσει τόσο τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης όσο και το απαιτούμενο όριο ηλικίας, σε όσες περιπτώσεις αυτά απαιτούντο αθροιστικά.

Σε περίπτωση ,όμως, που ασφαλισμένοι των ανωτέρω φορέων έχουν μέχρι 31.12.2010 θεμελιώσει δικαίωμα λήψης μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος για τη λήψη μειωμένης ή πλήρους σύνταξης γήρατος απαιτούνται τα ισχύοντα μέχρι 31.12.2010 όρια ηλικίας (δηλαδή 55^ο για μειωμένη και 60^ο για πλήρη).

Παραδείγματα:

1. Ασφαλισμένη στο ΤΣΠ-ΕΤΕ από την 1.3.1983 με 27 έτη ασφάλισης και ηλικίας 59 ετών το 2010 – έχει ήδη θεμελιώσει δικαίωμα μειωμένης σύνταξης μέχρι 31.12.2010 και, επομένως, θα θεμελιώσει δικαίωμα πλήρους σύνταξης με τη συμπλήρωση του σύμφωνα με το ισχύον μέχρι 31-12-2010 ορίου ηλικίας για πλήρη σύνταξη, δηλαδή του 60^{ου} (άρα το 2011).

2. Ασφαλισμένη του πρώην ΤΣΕΥΠ ή ΤΣΕΥΠΘ με την ιδιότητα της υπαλλήλου πρακτορείου, που το 2010 συμπλήρωσε τον συντάξιμο χρόνο των 25 ετών και το όριο ηλικίας των 55 για τη λήψη μειωμένης σύνταξης, κατοχυρώνει το δικαίωμα συνταξιοδότησης **με πλήρη σύνταξη** στην ηλικία των 57 ετών, σύμφωνα με το ισχύον μέχρι 31-12-2010 όριο ηλικίας για πλήρη σύνταξη.

ΧΡΟΝΟΙ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ

Α) Αναγνώριση ετών σπουδών.

Α1. Χρόνος σπουδών σε ανώτερες ή ανώτατες σχολές της ημεδαπής ή της αλλοδαπής.

i) Τα πρόσωπα που επιπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της ως άνω διάταξης, είναι όσα αποφοίτησαν από ανώτερες ή ανώτατες σχολές της ημεδαπής ή της αλλοδαπής. Ως χρόνος φοίτησης, θεωρείται το χρονικό διάστημα από την εγγραφή έως την ημερομηνία αποφοίτησης που αναγράφεται στο πτυχίο, ο χρόνος όμως αναγνώρισης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα επίσημα ακέραια χρόνια σπουδών της οικείας σχολής.

Στην περίπτωση, που κάποιος κατέχει περισσότερα του ενός πτυχία ανώτερης ή ανώτατης σχολής (λ.χ. ΤΕΙ και ΑΕΙ), **δικαιούται να αναγνωρίσει το χρόνο σπουδών του σε μία μόνο σχολή την οποία ο ίδιος επιλέγει**, χωρίς να του δίνεται η δυνατότητα να αναγνωρίσει μέρος του χρόνου σπουδών του από την κάθε σχολή από την οποία αποφοίτησε.

ii) Το ανώτατο όριο αναγνωριζόμενου χρόνου σπουδών **είναι ίσο με τα κατά το χρόνο αποφοίτησης επίσημα ακέραια χρόνια σπουδών**, τα οποία προβλέπονται από τον οργανισμό που διέπει τη λειτουργία της κάθε σχολής.

Παράδειγμα: Ασφαλισμένος, ο οποίος αποφοίτησε από την παιδαγωγική ακαδημία, όταν ο χρόνος σπουδών σε αυτήν για την απόκτηση πτυχίου ήταν **διετής**, δικαιούται να αναγνωρίσει **μόνο τα δυο χρόνια**, ανεξάρτητα εάν αργότερα προέβη σε εξομοίωση πτυχίου, λόγω του ότι οι παιδαγωγικές ακαδημίες εντάχθηκαν ως τμήματα στα ΑΕΙ και ο χρόνος φοίτησης μετατράπηκε σε 4ετής.

iii) Αν κατά το χρόνο φοίτησης, **έχει χωρήσει ασφάλιση σε οποιονδήποτε φορέα κύριας ή επικουρικής ασφάλισης, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, ή το Δημόσιο, δεν είναι δυνατή η αναγνώριση του συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος.**

Παράδειγμα 1: ασφαλισμένος που είχε εγγραφεί στην Νομική Σχολή Αθηνών (όπου ο προβλεπόμενος χρόνος φοίτησης είναι 4 έτη, δηλαδή 1.200 ημέρες κατ' ανώτατο όριο), τον Οκτώβριο του 1985 και η αναγραφόμενη ημερομηνία επί του πτυχίου είναι η 25^η Σεπτεμβρίου 1995. Ο ίδιος κατά τη διάρκεια των σπουδών του εργάσθηκε περιστασιακά και ασφαλίσθηκε στο ΙΚΑ για 1.900 μέρες. Ο χρόνος σπουδών που δύναται να αναγνωρίσει, προκύπτει από την αφαίρεση των ημερών πραγματικής ασφάλισης (1.900 ημέρες) από το συνολικό χρόνο που μεσολαβεί μεταξύ εγγραφής στη Νομική και της αναγραφόμενης στο πτυχίο ημερομηνίας (αναγόμενο σε ημέρες ασφάλισης ή σε μήνες, ανάλογα με το φορέα ασφάλισης, στον οποίο αιτείται η αναγνώριση).

Έτσι, στο παράδειγμά μας, έχουμε:

$$3000 - 1.900 = 1.100$$

Επομένως ο ανωτέρω ασφαλισμένος, δεν μπορεί να αναγνωρίσει το σύνολο του χρόνου σπουδών του, αλλά μέχρι 1.100 ημέρες ασφάλισης.

Παράδειγμα 2: Ασφαλισμένος, εγγράφηκε στη Νομική Σχολή τον Οκτώβριο του 1995 και η αναγραφόμενη ημερομηνία επί του πτυχίου είναι η 30ή Μαρτίου του 2000. Ο ίδιος κατά τη

διάρκεια των σπουδών του εργάσθηκε περιστασιακά και ασφαλίσθηκε στο ΙΚΑ για 300 μέρες. Ο χρόνος σπουδών που δύναται να αναγνωρίσει, προκύπτει ως ανωτέρω, ήτοι από την αφαίρεση των ημερών πραγματικής ασφάλισης (300 ημέρες) από το σύνολο του χρόνου που μεσολαβεί από την εγγραφή του στη Νομική έως και την αναγραφόμενη στο πτυχίο ημερομηνία αποφοίτησης (αναγόμενο σε ημέρες ασφάλισης ή σε μήνες, ανάλογα με το φορέα ασφάλισης, στον οποίο αιτείται η αναγνώριση).

Έτσι, στο παράδειγμά μας, έχουμε:

$$1.350^* (\text{ή } 4 \text{ έτη και } 6 \text{ μήνες}^*) - 300 (12 \text{ μήνες}) = 1.050$$

(* Θεωρούμε ότι το σπουδαστικό έτος λήγει το Σεπτέμβριο και προσθέτουμε τους λοιπούς μετά το Σεπτέμβριο μήνες/ημέρες ασφάλισης μέχρι την αναγραφόμενη στο πτυχίο ημερομηνία αποφοίτησης.)

Ο ανωτέρω ασφαλισμένος, δεν μπορεί να αναγνωρίσει το σύνολο του χρόνου σπουδών, αλλά μέχρι 1.050 ημέρες ασφάλισης.

Παράδειγμα 3: Ασφαλισμένος, εγγράφηκε στη Φιλοσοφική Σχολή τον Οκτώβριο του 1985 και η αναγραφόμενη ημερομηνία στο πτυχίο του είναι η 25^η Ιουλίου του 1989. Ο ίδιος κατά τη διάρκεια των σπουδών του εργάσθηκε περιστασιακά και ασφαλίσθηκε στο ΙΚΑ για 200 μέρες. Ο χρόνος σπουδών που δύναται να αναγνωρίσει, προκύπτει ως ανωτέρω, ήτοι από την αφαίρεση των ημερών πραγματικής ασφάλισης (200 ημέρες) από το σύνολο του χρόνου μεταξύ εγγραφής στη Σχολή και της αναγραφόμενης στο πτυχίο ημερομηνίας αποφοίτησης (αναγόμενο σε ημέρες ασφάλισης ή σε μήνες, ανάλογα με το φορέα ασφάλισης, στον οποίο αιτείται η αναγνώριση).

Έτσι, στο παράδειγμά μας, έχουμε:

$$1.200 (\text{ή } 4 \text{ έτη}) - 200 (8 \text{ μήνες}) = 1.000 (40 \text{ μήνες})$$

Ο ανωτέρω ασφαλισμένος, μπορεί να αναγνωρίσει μέχρι 1.000 ημέρες ασφάλισης και όχι το σύνολο του χρόνου σπουδών του.

iv) Προκειμένου για την αναγνώριση του χρόνου σπουδών σε ΤΕΙ, διευκρινίζουμε ότι αναγνωρίζεται ως χρόνος σπουδών και η εξάμηνη πρακτική άσκηση των σπουδαστών, η οποία είναι προαπαιτούμενη για την περάτωση των σπουδών και την απόκτηση συνεπώς του αντίστοιχου πτυχίου.

v) Στις περιπτώσεις αιτήσεων αναγνώρισης χρόνου σπουδών σε ανώτερο ή ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα της αλλοδαπής, ο αιτών θα πρέπει να προσκομίζει στους ασφαλιστικούς οργανισμούς τα εξής:

α) Πράξη / Βεβαίωση αναγνώρισης τίτλου σπουδών από την εκάστοτε αρμόδια –κατά το χρόνο εξέτασης του τίτλου σπουδών -Αρχή (όπως ΔΟΑΤΑΠ, ΔΙΚΑΤΣΑ, ΙΤΕ κλπ.) και

β) Βεβαίωση από το Εκπαιδευτικό Ίδρυμα ή άλλη αρμόδια αρχή της χώρας σπουδών, για την απαιτούμενη –κατά το χρόνο φοίτησης σε αυτό- διάρκεια του προγράμματος σπουδών, που οδήγησαν στη χορήγηση του τίτλου σπουδών με επίσημη μετάφραση.

A2) Χρόνος σπουδών σε μέσες επαγγελματικές σχολές.

Προκειμένου να καταστεί σαφές ποιες είναι οι μέσες επαγγελματικές σχολές που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της σχετικής διάταξης, διευκρινίζουμε ότι στην έννοια των μέσων επαγγελματικών σχολών, περιλαμβάνονται όλοι οι τύποι σχολείων της Τεχνικής & Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, πλην των κατωτέρων επαγγελματικών σχολών και φυσικά των ανωτέρων, οι οποίες καλύπτονται από το α' εδάφιο της διάταξης (όπως σχολή πλοιάρχων, σχολή μηχανικών του Εμπορικού Ναυτικού).

Ειδικότερα:

i) **Για το χρονικό διάστημα μέχρι τη θέση σε ισχύ του ν. 576/1977**, ως μέσες τεχνικές και επαγγελματικές σχολές, θεωρούνται οι ακόλουθες:

- **Οι σχολές εργοδηγών, οι οποίες συμπεριλήφθησαν στη μέση βαθμίδα το 1959**, έτος κατά το οποίο η Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση οργανώθηκε σε κατώτερη, μέση και ανώτερη.
- **Οι μέσες τεχνικές και επαγγελματικές ιδιωτικές σχολές.** Για την αναγνώριση του χρόνου σπουδών σε αυτές, δεν αρκεί η απόκτηση του αποδεικτικού απολύσεως της οικείας σχολής, αλλά περαιτέρω και του πτυχίου, το οποίο ελάμβαναν οι σπουδαστές, κατόπιν επιτυχούς συμμετοχής τους σε εξετάσεις του Υπουργείου Παιδείας.

ii) **Για το χρονικό διάστημα μετά τη θέση σε ισχύ του ν. 576/1977**, ως μέσες τεχνικές και επαγγελματικές σχολές, θεωρούνται οι ακόλουθες:

- Οι διετείς απογευματινές **Τεχνικές & Επαγγελματικές Σχολές (ΤΕΣ) Νέου Τύπου** και τα τριετή **Τεχνικά & Επαγγελματικά Λύκεια (ΤΕΛ)**, οι οποίες, μετά την έναρξη ισχύος του ν. 576/1977, συμπεριλήφθησαν στη μέση βαθμίδα της Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης.
- τα **Ενιαία Πολυκλαδικά Λύκεια (ΕΠΛ)**, τα οποία ιδρύθηκαν με το ν. 1566/1985 και τα οποία χορηγούσαν απολυτήριο λυκείου (ή πτυχίο επιπέδου 3 με 4^ο έτος ειδίκευσης). Στην προκειμένη περίπτωση, πρέπει να διευκρινίσουμε ότι **αναγνωρίζεται μόνο το 4^ο έτος ειδίκευσης και υπό την προϋπόθεση βέβαια ότι ο σπουδαστής έλαβε το πτυχίο.**
- Οι **Τεχνικές – Επαγγελματικές Σχολές του ν. 1566/1985**, στις οποίες μετετράπησαν οι ΤΕΣ του ν. 576/1977 και τα **Τεχνικά – Επαγγελματικά Λύκεια του ν. 1566/1985**, στα οποία μετετράπησαν τα ΤΕΛ του ν. 576/1977.

- **Τα Τεχνικά - Επαγγελματικά Εκπαιδευτήρια (ΤΕΕ) α' και β' κύκλου σπουδών** (ν. 2640/1998), τα πτυχία των οποίων είναι ισότιμα με αυτά των ΤΕΣ και ΤΕΛ αντίστοιχα (ΥΑ Ε/10537/8.05.2000 – ΦΕΚ Β' 663/2000).
- **Οι Επαγγελματικές Σχολές (ΕΠΑΣ) και τα Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑΛ)**, (ν. 3475/2006).

iii) Σε περίπτωση αιτήσεων αναγνώρισης χρόνου σπουδών **σε μέσες τεχνικές & επαγγελματικές σχολές της αλλοδαπής**, ο αιτών θα πρέπει να προσκομίζει στους ασφαλιστικούς οργανισμούς **πράξη ισοτιμίας του τίτλου σπουδών** του από την εκάστοτε αρμόδια Αρχή (πρώην ΟΕΕΚ , νυν Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων (Ε.Ο.Π.Π.)- Λ. Εθνικής Αντιστάσεως 41, Ν. Ιωνία)

iv) Στο σημείο αυτό και προκειμένου να τύχει ορθής εφαρμογής η διάταξη, πρέπει να διευκρινιστούν τα ακόλουθα:

Η αναγνώριση του χρόνου σπουδών για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος ή την προσαύξηση του ποσού της σύνταξης σε οποιαδήποτε από τις ως άνω μέσες τεχνικές και επαγγελματικές σχολές, **μπορεί να πραγματοποιηθεί, όπως ρητά ορίζεται και στη διάταξη, μόνο για το χρονικό διάστημα μετά τη συμπλήρωση του 17^{ου} έτους της ηλικίας**. Επιπλέον, για την αναγνώριση του χρόνου σπουδών, απαραίτητη προϋπόθεση είναι **η απόκτηση του πτυχίου ή διπλώματος της οικείας σχολής. Επίσης απαιτείται βεβαίωση για τον προβλεπόμενο χρόνο φοίτησης σε αυτήν, καθώς και για τη συνολική χρονική περίοδο φοίτησης του σπουδαστή, στην περίπτωση και μόνο που τα στοιχεία αυτά δεν αναφέρονται στο ως άνω πτυχίο ή δίπλωμα**. Επιπλέον, είναι ευνόητο, ότι αν κατά το χρονικό διάστημα φοίτησης σε μία εκ των ως άνω αναφερόμενων σχολών, **είχε χωρήσει ασφάλιση σε οποιονδήποτε φορέα κύριας και επικουρικής ασφάλισης, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, ή το Δημόσιο ή ο αντίστοιχος χρόνος φοίτησης θεωρείται ως χρόνος ασφάλισης σε οποιονδήποτε ασφαλιστικό φορέα ή το Δημόσιο, δεν θα είναι δυνατή η αναγνώριση του αντίστοιχου χρονικού διαστήματος**.

Στο σημείο αυτό επισημαίνουμε ότι με το κοινοποιούμενο άρθρο 40 του ν. 3996/2011 (ΦΕΚ Α' 170), **επεκτείνεται η δυνατότητα αναγνώρισης χρόνου σπουδών και στην περίπτωση απόκτησης διπλώματος επαγγελματικής κατάρτισης μεταδευτεροβάθμιου ινστιτούτου επαγγελματικής κατάρτισης (ΙΕΚ) καθώς και διπλώματος Σχολής Ξεναγών**.

Ενδεικτικά, σας αποστέλλουμε και πίνακες μέσω των επαγγελματικών σχολών, με την επισήμανση ότι οι πίνακες αυτοί είναι πιθανόν να συμπληρωθούν και με άλλες σχολές, όταν κάποια ακόμη αρμόδια Υπουργεία μας ενημερώσουν για τυχόν τέτοιες σχολές, που ανήκουν στην εποπτεία τους.

B. Αναγνώριση κενών διαστημάτων ασφάλισης, μετά την υπαγωγή για πρώτη φορά στην ασφάλιση.

1. Με την περ. στ της παρ. 18 του άρθρου 10 του ν. 3863/2010 δόθηκε η δυνατότητα αναγνώρισης «του χρόνου ανεργίας, μετά την υπαγωγή στην ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο».

Με το άρθρο 40 του ν. 3996/2011 (ΦΕΚ Α' 170), αντικαθίσταται η ανωτέρω πρόβλεψη της παρ. 18 του άρθρου 10 του ν. 3863/2010 και δίνεται η δυνατότητα αναγνώρισης κάθε χρονικού διαστήματος για το οποίο δεν έχει χωρήσει ασφάλιση σε φορείς κύριας ή επικουρικής ασφάλισης, μετά την υπαγωγή για πρώτη φορά στην ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα κύριας ή επικουρικής ασφάλισης -τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό- ή του Δημοσίου και το οποίο δεν μπορεί να είναι λιγότερο από έναν πλήρη ημερολογιακό μήνα σε κάθε περίπτωση κενού ασφάλισης μεταξύ περιόδων ασφάλισης.

Επομένως κενό ασφάλισης, με βάση τα ανωτέρω, μπορεί να θεωρηθεί οποιοδήποτε χρονικό διάστημα μετά την υπαγωγή για πρώτη φορά στην ασφάλιση, υπό την **προϋπόθεση ότι το κάθε κενό ασφάλισης του οποίου ζητείται η αναγνώριση δεν είναι λιγότερο από έναν πλήρη ημερολογιακό μήνα.**

Δικαίωμα αναγνώρισης του χρόνου αυτού έχουν οι ασφαλισμένοι, οι οποίοι συγκεντρώνουν **αθροιστικά** τις εξής προϋποθέσεις:

α) έχουν κενά διαστήματα ασφάλισης :

- i) κατά την διάρκεια της ασφάλισης στον ίδιο φορέα κύριας ή επικουρικής ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης
- ii) μεταξύ της ασφάλισης σε διαφορετικούς φορείς κύριας ή επικουρικής ασφάλισης, αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης,
- iii) μεταξύ της ασφάλισης σε φορείς κοινωνικής ασφάλισης, αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και του NAT,
- iv) μεταξύ ασφάλισης σε φορείς κύριας ή επικουρικής ασφάλισης, αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Δημοσίου
- v) μεταξύ της ασφάλισης σε φορέα κύριας ή επικουρικής ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και αντίστοιχου φορέα της αλλοδαπής

β) κάθε κενό ασφάλισής τους, μετά την πρώτη υπαγωγή στην ασφάλιση, δεν είναι λιγότερο από έναν πλήρη ημερολογιακό μήνα και

γ) θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης από 1.01.2011 με προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που διαμορφώνονται και ισχύουν από αυτήν την ημερομηνία και εφεξής, με τις διατάξεις του αρ. 10 του ν. 3863/2010.

2. Αρμόδιος φορέας αναγνώρισης κενών διαστημάτων ασφάλισης σε περίπτωση ασφάλισης σε περισσότερους από έναν φορείς ή το Δημόσιο.

Εναπόκειται στην επιλογή του ασφαλισμένου. Σε καμία όμως περίπτωση, ο χρόνος αυτός δεν μπορεί να αναγνωριστεί σε δύο φορείς κύριας ή σε δύο φορείς επικουρικής ασφάλισης. Άλλωστε, από το συνταξιοδοτικό νόμο του Δημοσίου (ν. 3865/2010), δεν προβλέπεται για όσους υπάγονται σε αυτόν, η αναγνώριση του χρόνου αυτού στο Δημόσιο.

Επομένως, ασφαλισμένος στο Δημόσιο, ο οποίος πριν το διορισμό του είχε ασφαλιστεί σε φορέα κοινωνικής ασφάλισης του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και μεταξύ του διορισμού του στο Δημόσιο και της προηγούμενης ασφάλισής του, υπάρχει κενό διάστημα ασφάλισης, δεν μπορεί να αναγνωρίσει αυτό το χρόνο στον φορέα κοινωνικής ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου μας, εφόσον δεν θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα με προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που διαμορφώνονται και ισχύουν από 1.01.2011 και εφεξής, με τις διατάξεις του αρ. 10 του νόμου 3863/2010 (δηλαδή με τις αυξημένες χρονικές και ηλικιακές προϋποθέσεις, που τίθενται για τη συνταξιοδότηση ασφαλισμένων των φορέων κοινωνικής ασφάλισης, αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης).

Αντίθετα, στην περίπτωση που κάποιος είναι ασφαλισμένος στο Δημόσιο και στη συνέχεια ασφαρίζεται σε φορέα κύριας ή επικουρικής ασφάλισης, αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1.1.2011 και εφεξής με βάση τις διατάξεις του αρ. 10 του νόμου 3863/2010, τότε έχει τη δυνατότητα αναγνώρισης τυχόν κενών διαστημάτων ασφάλισης.

Γ. Αναγνώριση χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας

Πέραν των όσων αναφέρονται στο Φ80000/οικ.22458/1664/2.09.2010 έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων και σχετικά με ό,τι αφορά το θέμα των αναγνωριζόμενων κατά μήνα ημερών ασφάλισης **στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ**, προκειμένου για χρόνο στρατιωτικής θητείας, σας γνωρίζουμε ότι κάθε μήνας αντιστοιχεί σε 30 ημέρες ασφάλισης (*σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1358/1983 (Φ.Ε.Κ. Α' 64)*).

Η ανωτέρω αντιμετώπιση αφορά κατ' αποκλειστικότητα και μόνο τις ημέρες από αναγνώριση στρατιωτικής θητείας, καθώς και την περίπτωση ια (περί προσωρινής κράτησης ή φυλάκισης που εκτίθηκε μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 2510/1997, για το στρατιωτικό αδίκημα της ανυπακοής ή ανυποταξίας του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα, στο οποίο υπέπεσαν στρατεύσιμοι που αρνήθηκαν την εκπλήρωση της στρατιωτικής υπηρεσίας επικαλούμενοι τις θρησκευτικές ή ιδεολογικές τους πεποιθήσεις), ενώ σε όλες τις λοιπές περιπτώσεις αναγνωριζόμενων χρόνων, οι ημέρες ασφάλισης κατά μήνα ορίζονται κατ' ανώτατο όριο σε 25.

Επομένως, σε περίπτωση που ζητείται αναγνώριση 4 ετών, εκ των οποίων 2 αφορούν στρατιωτική θητεία και 2 έτη σπουδών, ο συνολικός αναγνωριστέος χρόνος για τους 48 μήνες ανέρχεται 1320 ημέρες (720 *ημέρες από στρατιωτική θητεία και 600 ημέρες από σπουδές*).

Δ. Αναγνώριση χρόνου απεργίας.

Η αίτηση για την αναγνώριση του χρόνου αυτού υποβάλλεται στον ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ή/και επικουρικής ασφάλισης που υπαγόταν ο ασφαλισμένος κατά το χρόνο της απεργίας και πρέπει να συνοδεύεται από βεβαίωση του εργοδότη , από την οποία να προκύπτει η διάρκειά της. Η ημερομηνία έκδοσης της βεβαίωσης αυτής από τον εργοδότη – σε αντίθεση με την παρ. 18 του άρθρου 10 του ν. 3863/2010 , που προέβλεπε έκδοσή της κατά τον ίδιο χρόνο με την απεργία- μπορεί να είναι οποτεδήποτε.

Ε. Αναγνώριση χρόνου μαθητείας.

Με την περίπτωση ι του άρθρου 40 του ν. 3996/2011 (ΦΕΚ Α' 170), το ανώτατο όριο αναγνωριζόμενου χρόνου λόγω μαθητείας ανακαθορίζεται σε 2 έτη.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ως χρόνος μαθητείας θεωρείται ο χρόνος απασχόλησης **σε προγράμματα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας (stage)**. Στα πλαίσια των προγραμμάτων αυτών, ως μαθητεία θεωρείται και **ο χρόνος απασχόλησης σχολικών φυλάκων**.

Επιπλέον, ως μαθητεία αναγνωρίζεται και ο χρόνος υπηρεσίας των Εθελοντών Νέων Προστρατιωτικής Ηλικίας (ΕΝΠΗ), οι οποίοι υπηρέτησαν στη **MOMA (Μικτή Ομάδα Μηχανικής Ανασυγκρότησης)**.

Συγκεκριμένα, αναφέρουμε ότι από το συνολικό χρόνο υπηρεσίας στη MOMA, ως μαθητεία θεωρούνται οι πρώτοι 6 μήνες και το ήμισυ του επιπλέον χρόνου υπηρεσίας των ΕΝΠΗ, δεδομένου ότι το υπόλοιπο μισό του χρόνου αυτού λογίζεται ως χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας.

ΣΤ. Αναγνώριση χρόνου παιδιών

Με τις διατάξεις του άρθρου 39 του ν. 3996/2011 (ΦΕΚ Α' 170), θεσπίζεται ρητή διαφοροποίηση ως προς το εφαρμοστέο νομοθετικό πλαίσιο, με κριτήριο τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι ασφαλισμένοι θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης.

Συγκεκριμένα :

i) οι διατάξεις της παραγράφου 1, του άρθρου 141, του ν. 3655/2008 εξακολουθούν να εφαρμόζονται για τους ασφαλισμένους, οι οποίοι θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης με προϋποθέσεις που ίσχυαν μέχρι και 31.12.2010 (*δηλαδή, όχι με τις προσαυξημένες χρονικές ή ηλικιακές προϋποθέσεις που οι διατάξεις του άρθρου 10, του ν. 3863/2010 ορίζουν*). Επομένως για τη συγκεκριμένη κατηγορία ασφαλισμένων η αναγνώριση του πλασματικού χρόνου παιδιών τελεί υπό τις προϋποθέσεις που θέτει το άρθρο 141 του ν. 3655/2008 για την εφαρμογή του οποίου έχουν ήδη δοθεί κατ' επανάληψη οδηγίες .

ii) οι κοινοποιούμενες διατάξεις του άρθρου 39, εφαρμόζονται για τους ασφαλισμένους /ες που θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης με προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν από 01.01.2011 και εφεξής, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 10, του ν. 3863/2010, δηλαδή με βάση τις προσαυξημένες χρονικές ή ηλικιακές προϋποθέσεις .

Με τις ανωτέρω νέες ρυθμίσεις (*που αφορούν περιοριστικά στους ασφαλισμένους/νες, οι οποίοι θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με τις προϋποθέσεις του άρθρου 10, του ν. 3863/2010*), η δυνατότητα αναγνώρισης του πλασματικού χρόνου των παιδιών θεσπίζεται συγχρόνως και για τους δύο γονείς ασφαλισμένους σε φορείς κύριας όσο και επικουρικής ασφάλισης, υπό τις ίδιες ακριβώς προϋποθέσεις και ανεξαρτήτως του χρόνου γέννησης των παιδιών.

Η αναγνώριση – σε περίπτωση ασφάλισης σε περισσότερους του ενός ασφαλιστικούς φορείς κύριας και επικουρικής ασφάλισης ή το δημόσιο- ασκείται σε ένα μόνο φορέα κύριας και σε ένα φορέα επικουρικής ασφάλισης, τον οποίο επιλέγει ο ίδιος ο ασφαλισμένος.

Για την αναγνώριση του πλασματικού χρόνου απαιτείται:

α) η συμπλήρωση τουλάχιστον 3.600 ημερών ή 12 ετών πραγματικής ή προαιρετικής ασφάλισης

β) η καταβολή του αναλογούντος ποσού εξαγοράς (*βλέπε σχετική επόμενη παράγραφο της παρούσας εγκυκλίου*), το ποσό της οποίας βαρύνει τους ίδιους τους ασφαλισμένους.

Ο χρόνος που αναγνωρίζεται ανέρχεται και πάλι στα 5 έτη κατ' ανώτατο όριο και λαμβάνεται υπόψη τόσο για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, όσο και για προσαύξηση του ποσού της σύνταξης. Ο χρόνος, δε, αυτός μπορεί να αναγνωριστεί για τη συμπλήρωση του κατά περίπτωση απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης για συνταξιοδότηση .

Ο εν λόγω πλασματικός χρόνος δεν συνυπολογίζεται, σύμφωνα με τη ρητή νομοθετική πρόβλεψη, για τη συμπλήρωση των προϋποθέσεων συνταξιοδότησης:

- i) των μητέρων/ πατέρων ανήλικων ή ανάπηρων παιδιών,
- ii) των ελάχιστων ημερών ασφάλισης στον Κανονισμό Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελμάτων,
- iii) του προβλεπόμενου από καταστατικές διατάξεις χρόνου για συνταξιοδότηση σε περίπτωση απόλυσης,
- iv) επίσης δεν συνυπολογίζεται για τη θεμελίωση δικαιώματος συνταξιοδότησης ή προσαύξησης του ποσού της σύνταξης, με τις ειδικές διατάξεις του αρ. 74 του ν. 3371/2005, του αρ. 34 του ν. 3762/2009 και του ν. 3317/2008.

Στο σημείο αυτό, διευκρινίζουμε ότι στις χρονικές προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, στις οποίες δύναται να συνυπολογιστεί ο πλασματικός χρόνος των παιδιών, **συμπεριλαμβάνεται και η περίπτωση των 4.500 ημερών ασφάλισης, καθώς δεν υφίσταται για την περίπτωση αυτή εξαίρεση.** Με δεδομένο, όμως, ότι οι νέες ρυθμίσεις αφορούν μόνο στους ασφαλισμένους που συνταξιοδοτούνται με αυξημένες χρονικές ή ηλικιακές προϋποθέσεις, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του άρθρου 10, του ν. 3863/2010, πρακτικά και σε ό,τι αφορά, επί παραδείγματι, τους ασφαλισμένους στο Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ., η δυνατότητα αυτή –δηλαδή συνταξιοδότηση με 4.500 ημέρες ασφάλισης και συνυπολογισμό ή προσαύξηση αυτών με πλασματικό χρόνο παιδιών- αφορά μόνο τις γυναίκες ασφαλισμένες και όχι τους άνδρες ασφαλισμένους. Στη βάση, δε, αυτή, διευκρινίζουμε περαιτέρω ότι η δυνατότητα συνυπολογισμού του πλασματικού χρόνου για τα παιδιά, αφορά μόνο στη συνταξιοδότηση λόγω γήρατος και όχι στη συνταξιοδότηση λόγω αναπηρίας ή λόγω θανάτου.

Παραδείγματα:

1. Γυναίκα ασφαλισμένη στο Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ., η οποία το έτος 2012 έχει πραγματοποιήσει συνολικό χρόνο ασφάλισης 4.300 ημερών και συμπληρώνει το 60^ο έτος της ηλικίας της, δύναται να θεμελιώσει δικαίωμα πλήρους συνταξιοδότησης λόγω γήρατος, με τη συμπλήρωση του 62^{ου} έτους της ηλικίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 11, του άρθρου 10, του ν. 3863/2010. Με δεδομένο, λοιπόν, ότι η εν λόγω ασφαλισμένη θεμελιώνει δικαίωμα συνταξιοδότησης με το προσαυξημένο όριο ηλικίας που ορίζει το άρθρο 10, του ν. 3863/2010, έχει τη δυνατότητα να αναγνωρίσει πλασματικό χρόνο για παιδί, κατόπιν εξαγοράς, προκειμένου να συμπληρώσει τον κατ' ελάχιστο απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης των 4.500 και ανεξαρτήτως του έτους γέννησης του παιδιού.
2. Άνδρας ασφαλισμένος στο Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ., ο οποίος συμπληρώνει 10.500 ημέρες ασφάλισης εντός του έτους 2011, θεμελιώνει δικαίωμα συνταξιοδότησης υπό τις αυξημένες προϋποθέσεις των 10.800 ημερών και του 58^{ου} έτους της ηλικίας. Ο ασφαλισμένος αυτός δύναται

να αναγνωρίσει πλασματικό χρόνο για παιδιά, προκειμένου να προσauξησει το ποσό της σύνταξής του, σύμφωνα με τις κοινοποιούμενες ρυθμίσεις του άρθρου 39, δηλαδή κατόπιν εξαγοράς και χωρίς τους περιορισμούς που έθεταν οι διατάξεις του άρθρου 141, του ν. 3655/2008 (δηλαδή κατόπιν εκχώρησης του εν λόγω δικαιώματος από τη μητέρα των παιδιών, εφόσον η ίδια δεν είχε κάνει χρήση αυτού).

Ζ. Αναγνώριση χρόνου επιδότησης λόγω ασθένειας (μέχρι 300 ημέρες) και λόγω τακτικής ανεργίας (μέχρι 300 ημέρες)

Η δυνατότητα της αναγνώρισης του χρόνου αυτού δίνεται ανεξάρτητα από το χρόνο που ο ασφαλισμένος επιδοτήθηκε λόγω ασθένειας ή λόγω τακτικής ανεργίας και **συνυπολογίζεται μόνο για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος και όχι για τον προσδιορισμό του ποσού της σύνταξης.**

Η. Αναγνώριση χρόνου απουσίας από την εργασία λόγω κήσης και λοχείας.

Ο χρόνος αυτός δεν μπορεί να υπερβαίνει το χρόνο που προβλέπεται κάθε φορά από την ΕΓΣΣΕ. **Συνυπολογίζεται μόνο για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος και όχι για τον προσδιορισμό του ποσού της σύνταξης.**

Παράδειγμα : Ασφαλισμένος που θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα στο ΙΚΑ – ΕΤΑΜ, με τη συμπλήρωση το 2011 10.800 ημερών ασφάλισης αλλά έχει πραγματοποιήσει 10.300 ημέρες ασφάλισης και έχει επιδοτηθεί λόγω ανεργίας για 300 ημέρες και για ανεργία 200 ημέρες : μπορεί να συνυπολογίσει τις ημέρες αυτές ($300+200=500$) που απαιτούνται το 2011 για να συνταξιοδοτηθεί , όμως το ποσό της σύνταξής του θα υπολογισθεί βάσει των 10.300 ημερών.

Θ. Χρόνος εκπαιδευτικής άδειας άνευ αποδοχών (μέχρι 2 έτη)

Η αίτηση για την αναγνώριση του χρόνου αυτού υποβάλλεται στον ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ή/και επικουρικής ασφάλισης που υπαγόταν ο ασφαλισμένος κατά το χρόνο χορήγησης της εκπαιδευτικής άδειας και πρέπει να συνοδεύεται από βεβαίωση του εργοδότη , από την οποία να προκύπτει ο λόγος χορήγησης και η διάρκειά της. Η ημερομηνία έκδοσης της βεβαίωσης αυτής από τον εργοδότη – σε αντίθεση με την παρ. 18 του άρθρου 10 του ν. 3863/2010 , που προέβλεπε έκδοσή της κατά τον ίδιο χρόνο με την χορήγηση της εκπαιδευτικής άδειας - μπορεί να είναι οποτεδήποτε.

I. Αναγνώριση χρόνου προσωρινής κράτησης ή φυλάκισης για το αδίκημα της ανυπακοής ή της ανυποταξίας, στο οποίο υπέπεσαν στρατεύσιμοι επικαλούμενοι τις θρησκευτικές ή ιδεολογικές τους πεποιθήσεις.

Η πρόβλεψη αναγνώρισης αυτού του χρόνου δεν υπήρχε στην παρ. 18 του ν. 3863/2010.

Με τις διατάξεις του παρόντος, προβλέπεται η δυνατότητα αναγνώρισης ως χρόνου ασφάλισης του χρόνου προσωρινής κράτησης ή φυλάκισης που εξέτισαν, μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 2510/1997, οι στρατεύσιμοι οι οποίοι ως αντιρρησίες συνείδησης αρνήθηκαν την εκπλήρωση της στρατιωτικής τους υποχρέωσης.

Οι διατάξεις του ν. 1358/1983, όπως ισχύουν, και συγκεκριμένα η παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 1358/1983, σχετικά με τους φορείς στους οποίους ο ασφαλισμένος μπορεί να αναγνωρίσει τον αιτούμενο χρόνο, καθώς και οι διατάξεις των παρ. 1-4 του άρθρου 2, αναφορικά με τον τρόπο αναγνώρισης και εξαγοράς, εφαρμόζονται και εν προκειμένω, με εξαίρεση βέβαια, την πρόβλεψη για μειώσεις (30% ή 50% για αναγνωρίσεις πριν ή μετά την 1-1-2015) στο ποσό εξαγοράς, που δεν τυγχάνει εφαρμογής.

Υπενθυμίζεται ότι όπως και στην περίπτωση της αναγνώρισης χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας οι ασφαλιστικοί οργανισμοί που υπολογίζουν το χρόνο ασφάλισης σε ημέρες εργασίας, αναγνωρίζουν 30 ημέρες ασφάλισης για κάθε μήνα φυλάκισης ή προσωρινής κράτησης.

Απαραίτητο δικαιολογητικό για την αναγνώριση του χρόνου αυτού αποτελεί το αποφυλακιστήριο που εκδίδεται από το οικείο σωφρονιστικό κατάστημα κράτησης του αντιρρησία συνείδησης και στο οποίο βεβαιώνεται ο χρόνος έκτισης της ποινής ή της προσωρινής κράτησης.

ΙΑ. Αναγνώριση του χρόνου που μεσολαβεί από την απόκτηση του πτυχίου μέχρι και την απόκτηση της άδειας ασκήσεως επαγγέλματος στους ασφαλισμένους στον Τομέα Σύνταξης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων, την Ειδική Προσαύξηση και τον Τομέα Επικουρικής Ασφάλισης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (ΕΤΑΑ).

Η ανωτέρω δυνατότητα χορηγείται στους ασφαλισμένους του Τομέα Σύνταξης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων του Ε.Τ.Α.Α., οι οποίοι λόγω ειδικών συνθηκών, δεν μπόρεσαν μετά την απόκτηση του πτυχίου τους δεν απόκτησαν άδεια ασκήσεως λόγω μη διεξαγωγής των σχετικών εξετάσεων από το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (Τ.Ε.Ε.). Ο χρόνος αυτός αναγνωρίζεται στον Τομέα Σύνταξης, στον Τομέα Επικουρικής Ασφάλισης και στην Ειδική Προσαύξηση.

ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΞΑΓΟΡΑΣ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ ΧΡΟΝΩΝ

A. Χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας.

Αναγνωρίζεται και εξαγοράζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1358/83, όπως ισχύουν.

Ειδικά για τους ασφαλισμένους που θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν από 1.1.2011 μέχρι 31.12.2014, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν.3863/2010, το ποσό για την εξαγορά του χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας μειώνεται κατά 30%, ενώ για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1.1.2015 και εφεξής με προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν με βάση τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν.3863/2010, το ποσό για την εξαγορά του χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας μειώνεται κατά 50%, ανεξάρτητα από τον τρόπο καταβολής του (εφάπαξ καταβολή ή σε δόσεις ή με παρακράτηση από το ποσό της σύνταξης). Σε καμία, πάντως περίπτωση, το καταβλητέο ποσό δεν μπορεί να είναι κατώτερο του ποσού που προκύπτει με βάση υπολογισμού ανά μήνα αναγνώρισης το 25πλάσιο του ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη, όπως αυτό ισχύει κάθε φορά.

Παράδειγμα :

1. Μισθωτός ασφαλισμένος θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ το έτος 2011, με αναγνώριση ενός (1) έτους στρατιωτικής υπηρεσίας. Αν οι αποδοχές του τελευταίου μήνα πλήρους απασχόλησής του πριν την υποβολή της αίτησης αναγνώρισης ανέρχονται σε 1.100,00 ευρώ, το ποσό της εξαγοράς της στρατιωτικής υπηρεσίας, βάσει των διατάξεων του ν.1358/1983, θα ανέλθει σε $1.100,00 \times 20\% \times 12 \text{ μήνες} = 2.640,00$ ευρώ, και μετά τη μείωσή του κατά 30% σε 1.848,00 ευρώ. Επειδή, όμως, το ποσό αυτό υπολείπεται του ποσού που προκύπτει αν ο υπολογισμός του προβλεπόμενου ποσοστού (20%) γίνει επί του 25πλάσιου του ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη που ισχύει το 2011, θα καταβληθεί το μεγαλύτερο ποσό (ήτοι, $25 \times 33,04 \times 20\% \times 12 \text{ μήνες} = 1.982,40$ ευρώ)
2. Αν οι αποδοχές του τελευταίου μήνα πλήρους απασχόλησης του προηγούμενου ασφαλισμένου ανέρχονται σε 1.500,00 ευρώ, τότε :
 $1.500,00 \times 20\% \times 12 \text{ μήνες} = 3.600,00$ ευρώ, το οποίο με την έκπτωση (30%) γίνεται 2.520,00 ευρώ.

Επισημαίνεται ότι στα κατά περίπτωση προκύπτοντα ποσά εξαγοράς, μπορεί να γίνει στη συνέχεια και η κατά 15% μείωση σε περίπτωση εφάπαξ καταβολής των ποσών αυτών.

Β. Χρόνος προσωρινής κράτησης ή φυλάκισης για το αδίκημα της ανυπακοής ή της ανυποταξίας στο οποίο υπέπεσαν στρατεύσιμοι επικαλούμενοι τις θρησκευτικές ή ιδεολογικές τους πεποιθήσεις.

Αναγνωρίζεται και εξαγοράζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 1 και των παρ. 1-4 του άρθρου 2 του ν. 1358/83, όπως ισχύουν, **χωρίς όμως τις μειώσεις (30% και 50%) που προβλέπονται στην αναγνώριση στρατιωτικής υπηρεσίας.**

Πάντως σε περίπτωση εφάπαξ εξόφλησης παρέχεται έκπτωση 15% . Σε καμία , πάντως περίπτωση , το καταβλητέο ποσό δεν μπορεί να είναι κατώτερο του ποσού που προκύπτει με βάση υπολογισμού ανά μήνα αναγνώρισης το 25πλάσιο του ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη, όπως αυτό ισχύει κάθε φορά.

Γ. Χρόνος γονικής άδειας ανατροφής παιδιών.

Αναγνωρίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 1483/84, τόσο για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος όσο και για προσαύξηση του ποσού της σύνταξης και εξαγοράζεται βάσει του ποσοστού εισφοράς ασφαλισμένου και εργοδότη **που ισχύει σε κάθε φορέα ασφάλισης** επί του 25πλασίου του ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη, όπως αυτό ισχύει κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης αναγνώρισης.

Δ. Χρόνος επιδότησης λόγω ασθένειας (μέχρι 300 ημέρες) και λόγω τακτικής ανεργίας (μέχρι 300 ημέρες) και χρόνος απουσίας από την εργασία λόγω κύησης και λοχείας.

Αναγνωρίζονται **χωρίς εξαγορά.**

Ε. Χρόνος εκπαιδευτικής άδειας άνευ αποδοχών (μέχρι 2 έτη) και χρόνος απεργίας.

Αναγνωρίζονται με αίτηση του ασφαλισμένου ,τόσο για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος όσο και για προσαύξηση του ποσού της σύνταξης και εξαγοράζονται από τον ασφαλισμένο βάσει του ποσοστού εισφοράς ασφαλισμένου και εργοδότη **που ισχύει σε κάθε φορέα ασφάλισης και των αποδοχών του ασφαλισμένου κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης ή των αποδοχών του τελευταίου μήνα πλήρους απασχόλησης. Σε καμία όμως περίπτωση οι μηνιαίες αποδοχές επί των οποίων υπολογίζεται η αναγνώριση δεν μπορεί να υπολείπονται** του 25πλασίου του ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη, όπως αυτό ισχύει κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης αναγνώρισης.

ΣΤ. Χρόνος σπουδών, χρόνος παιδιών, κενά ασφάλισης, χρόνος μαθητείας.

Αναγνωρίζονται με αίτηση του ασφαλισμένου ,τόσο για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος όσο και για προσαύξηση του ποσού της σύνταξης και εξαγοράζονται από τον ασφαλισμένο με την

καταβολή για κάθε μήνα αναγνώρισης ποσού που υπολογίζεται με ποσοστό 20% (για τους φορείς κύριας ασφάλισης) και 6% (για τους φορείς επικουρικής ασφάλισης) επί του 25πλασίου του ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη, όπως αυτό ισχύει κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης αναγνώρισης.

Σχηματικά :

Φορείς κύριας ασφάλισης : $20\% \times 25 \text{ ΗΑΕ}$

Φορείς επικουρικής ασφάλισης : $6\% \times 25 \text{ ΗΑΕ}$

Σε περίπτωση **εφάπαξ καταβολής** του συνολικού ποσού που αντιστοιχεί στην εξαγορά παρέχεται έκπτωση 15% επί του ποσού αυτού.

Ζ. Αναγνώριση του χρόνου που μεσολαβεί από την απόκτηση του πτυχίου μέχρι και την απόκτηση της άδειας ασκήσεως επαγγέλματος στους ασφαλισμένους στον Τομέα Σύνταξης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων, την Ειδική Προσαύξηση και τον Τομέα Επικουρικής Ασφάλισης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (ΕΤΑΑ).

Για την αναγνώριση του χρόνου αυτού στον Τομέα Σύνταξης και στον Τομέα Επικουρικής Ασφάλισης καταβάλλεται εισφορά ίση με το 20% και 6% αντίστοιχα επί του 25πλασίου του ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη, όπως αυτό ισχύει κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης αναγνώρισης. Για την αναγνώριση του χρόνου αυτού στην Ειδική Προσαύξηση καταβάλλεται εισφορά ίση με το εκάστοτε ισχύον ασφάλιστρο άνω 5ετίας (σήμερα 12%) επί του 25πλασίου του ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη, όπως αυτό ισχύει κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης αναγνώρισης.

Η. Αναγνώριση χρόνου ασφάλισης στην Ειδική Προσαύξηση και του Κλάδου Μονοσυνταξιούχων

Η αναγνώριση των ανωτέρω χρόνων γίνεται εκτός του Τομέα Σύνταξης και του Τομέα Επικουρικής Ασφάλισης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων, και στην Ειδική Προσαύξηση με καταβολή εισφοράς ίση με το προβλεπόμενο ασφάλιστρο (σήμερα 12%) επί του 25πλασίου του ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη, όπως αυτό ισχύει κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης αναγνώρισης.

Όσον αφορά στον Κλάδο Μονοσυνταξιούχων, είναι υποχρεωτική η αναγνώριση στον Κλάδο του χρόνου ασφάλισης που αναγνωρίζεται στο Τ.Σ.Α.Υ., με καταβολή της προβλεπόμενης για το Τ.Σ.Α.Υ. εισφοράς.

Παρακαλούμε για την τήρηση των ανωτέρω οδηγιών και την σχετική ενημέρωση των Υπηρεσιών σας. Για τυχόν ερωτήματα ως προς την εφαρμογή των ανωτέρω ρυθμίσεων και οδηγιών, θα πρέπει να απευθύνεσθε στην καθ' ύλην αρμόδια Διεύθυνση της ΓΓΚΑ, η οποία εποπτεύει τον κάθε φορέα κύριας και επικουρικής ασφάλισης.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΤΡΟΥΜΑΝΗΣ

Συνημμένα: 1. Πίνακες μέσων τεχνικών & επαγγελματικών σχολών

2. Το με αριθμ. Φ80000/οικ.22458/1664/2.09.2010 έγγραφο της

Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων, προς το ΝΑΤ και το

Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο κ. Υφυπουργού
3. Γραφείο κας. Γενικής Γραμματέως
4. Γραφείο κ. Γεν. Δ/ντριας Κ.Α.
5. Γραφείο κας Γεν. Δ/ντριας Δ.Υ.
6. Όλες τις Δ/νσεις της Γ.Γ.Κ.Α.
7. Τμήμα Διαδοχικής Ασφάλισης
8. Δ/ση ΚΑΜ (Τμ. Α, Β, Γ, Δ)

**ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΚΡΙΒΕΙΑ
Η ΤΜΗΜΑΤΑΡΧΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ & ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ – ΟΤΕΚ (πρώην ΣΤΕ)

ΜΕΣΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΣΧΟΛΕΣ ΟΤΕΚ

1. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΣΧΟΛΕΣ (ΕΠΑΣ)

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ: 2ετής (Διετής)

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟΙ ΤΙΤΛΟΙ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗ: Αποδεικτικό Σπουδών Α' τάξεως
Λυκείου

ΑΠΟΝΕΜΟΜΕΝΟΣ ΤΙΤΛΟΣ: Πτυχίο

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ:

- ΕΠΑΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΙΤΣΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
- ΕΠΑΣ ΜΑΓΕΙΡΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ
- ΕΠΑΣ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

2. ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (ΤΕΕ Β' ΚΥΚΛΟΥ)

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ: 1ετής (Μονοετής)

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟΙ ΤΙΤΛΟΙ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗ: Απολυτήριο ΤΕΕ Α' κύκλου

ΑΠΟΝΕΜΟΜΕΝΟΣ ΤΙΤΛΟΣ: Πτυχίο

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ:

ΤΕΕ Β' ΚΥΚΛΟΥ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΙΤΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

3. ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (ΤΕΕ Α' ΚΥΚΛΟΥ)

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ: 2ετής (Διετής)

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟΙ ΤΙΤΛΟΙ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗ: Απολυτήριο Γυμνασίου

ΑΠΟΝΕΜΟΜΕΝΟΣ ΤΙΤΛΟΣ: Πτυχίο

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ:

- ΤΕΕ Α' ΚΥΚΛΟΥ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗΣ-ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑΚΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ
- ΤΕΕ Α' ΚΥΚΛΟΥ ΜΑΓΕΙΡΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ
- ΤΕΕ Α' ΚΥΚΛΟΥ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

4. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΣΧΟΛΕΣ (ΤΕΣ)

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ: 2ετής (Διετής)

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟΙ ΤΙΤΛΟΙ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗ: Απολυτήριο Γυμνασίου

ΑΠΟΝΕΜΟΜΕΝΟΣ ΤΙΤΛΟΣ: Πτυχίο

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ:

- ΤΕΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗΣ-ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑΚΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ
- ΤΕΣ ΜΑΓΕΙΡΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

- ΤΕΣ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

5. **ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΣΧΟΛΕΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (ΒΕΣΤΕ)**

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ: Κατά ειδικότητα (βλέπε παρακάτω)

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟΙ ΤΙΤΛΟΙ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗ: Κατά ειδικότητα (βλέπε παρακάτω)

ΑΠΟΝΕΜΟΜΕΝΟΣ ΤΙΤΛΟΣ: Πτυχίο (για όλες τις παρακάτω ειδικότητες)

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ:

- **ΒΕΣΤΕ ΜΑΓΕΙΡΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ**

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ: 2 ετής (Διετής)

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟΙ ΤΙΤΛΟΙ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗ: Απολυτήριο Γυμνασίου

- **ΒΕΣΤΕ ΤΜΗΜΑ MAIN COURANTE**

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ: 2 ετής (Διετής)

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟΙ ΤΙΤΛΟΙ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗ: Απολυτήριο Λυκείου

- **ΒΕΣΤΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗΣ-ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ**

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ: 1ετής (Μονοετής) έως σχ. έτος 1977-1978 και 2 ετής

(Διετής) από σχ. έτος 1977-1978 και μετά

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟΙ ΤΙΤΛΟΙ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗ: Απολυτήριο Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης

6. **ΙΔΡΥΜΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΟΤΕΚ (ΙΕΚ)**

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ: 4 (τέσσερα) εξάμηνα

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟΙ ΤΙΤΛΟΙ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗ: Απολυτήριο Λυκείου

ΑΠΟΝΕΜΟΜΕΝΟΣ ΤΙΤΛΟΣ: Βεβαίωση

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ:

- ΙΕΚ – ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΤΡΟΦΟΔΟΣΙΑΣ
- ΙΕΚ – ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ
- ΙΕΚ – ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΜΑΓΕΙΡΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ
- ΙΕΚ – ΣΥΝΟΔΟΣ ΒΟΥΝΟΥ
- ΙΕΚ – ΘΑΛΑΣΣΟΘΕΡΑΠΕΙΑ – SPA
- ΙΕΚ – ΛΟΥΤΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑ – SPA
- ΙΕΚ – ΕΙΔΙΚΟΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗΣ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑΣ

(ν. 3105/7.02.2003 (ΦΕΚ 29, τ.Α' /10.02.2003), αρ. 24 παρ. 5 και ΥΑ ΔΚ2/28823 (ΦΕΚ 1677/16.11.2006)

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ: 2ετής (Διετής)

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟΙ ΤΙΤΛΟΙ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗ: Απολυτήριο Λυκείου

ΑΠΟΝΕΜΟΜΕΝΟΣ ΤΙΤΛΟΣ: Πτυχίο

ΙΕΚ – ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ

(ν. 3105/7.02.2003 (ΦΕΚ 29, τ.Α' /10.02.2003), αρ. 24 παρ. 5 και ΥΑ ΔΚ2/28823 (ΦΕΚ 1677/16.11.2006)

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ: 2ετής (Διετής)

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟΙ ΤΙΤΛΟΙ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗ: Απολυτήριο Λυκείου

ΑΠΟΝΕΜΟΜΕΝΟΣ ΤΙΤΛΟΣ: Πτυχίο

7. ΣΧΟΛΕΣ ΞΕΝΑΓΩΝ ΟΤΕΚ

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ: 5 (πέντε) εξάμηνα

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟΙ ΤΙΤΛΟΙ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗ: Απολυτήριο Λυκείου

ΑΠΟΝΕΜΟΜΕΝΟΣ ΤΙΤΛΟΣ: Δίπλωμα

- ΣΧΟΛΕΣ ΞΕΝΑΓΩΝ ΑΘΗΝΩΝ
- ΣΧΟΛΕΣ ΞΕΝΑΓΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
- ΣΧΟΛΕΣ ΞΕΝΑΓΩΝ ΚΕΡΚΥΡΑΣ
- ΣΧΟΛΕΣ ΞΕΝΑΓΩΝ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ
- ΣΧΟΛΕΣ ΞΕΝΑΓΩΝ ΜΥΤΙΑΗΝΗΣ
- ΣΧΟΛΕΣ ΞΕΝΑΓΩΝ ΡΟΔΟΥ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ (ΟΑΕΔ)

ΣΧΟΛΕΣ ΜΕΣΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΟΑΕΔ

- **Επαγγελματικές Σχολές Μαθητείας (ΕΠΑ.Σ)**, λειτουργούν έως και σήμερα κατ' εξουσιοδότηση του **ν. 3475/2006** και η διάρκεια φοίτησης είναι τριετής.

Οι ως άνω σχολές λειτουργούσαν **κατά το παρελθόν**, μετατρεπόμενες αντίστοιχα και προσαρμοζόμενες στις εκάστοτε εξουσιοδοτικές διατάξεις, ως ακολούθως:

- **Εκπαιδευτικές μονάδες Μαθητείας:**
- **Β.Δ. 3/6.06.52.** Τετραετής διάρκεια φοίτησης.
- **N. 576/77.** Τριετής διάρκεια φοίτησης.
- **N. 1346/83.** Τριετής διάρκεια φοίτησης.
- **ΤΕΕ Μαθητείας α' κύκλου (ν. 2640/1998).** Τριετής διάρκεια φοίτησης και
- **ΤΕΕ β' κύκλου (ν. 2640/1998).** Μονοετής διάρκεια φοίτησης.

ΕΠΑ.Σ Μαθητείας (που λειτουργούν σήμερα)

1. Αγ. Αναργύρων
2. Αγρινίου
3. Αιγάλεω

4. Αλεξανδρούπολης
5. Αργολίδας
6. Άρτας
7. Βέροιας
8. Βόλου
9. Γαλατσίου
10. Δράμας
11. Ελευσίνας
12. Ηρακλείου Αττικής
13. Ηρακλείου Κρήτης
14. 1^ο Θεσσαλονίκης
15. 2^ο Θεσσαλονίκης
16. Ιωαννίνων
17. Καβάλας
18. Καλαμακίου
19. Καλαμάτας
20. Καρδίτσας
21. Καστοριάς
22. Κατερίνης
23. Κέρκυρας
24. Κιλκίς
25. Κοζάνης
26. Κομοτηνής
27. Λακκίας
28. Λαμίας
29. Λάρισας

- 30. Μεσολογγίου
- 31. Μοσχάτου
- 32. Μυτιλήνης
- 33. Ξάνθης
- 34. Ορεστιάδας
- 35. Παλλήνης
- 36. Πάτρας
- 37. Πειραιά
- 38. Πτολεμαΐδας
- 39. Πύργου
- 40. Ρέντη
- 41. Ρόδου
- 42. Σαλαμίνας
- 43. Σερρών
- 44. Σκαρμαγκά
- 45. Σπάρτης
- 46. Σερρών
- 47. Τρίπολης
- 48. Τρικάλων
- 49. Υμηττού
- 50. Φλώρινας
- 51. Χαλκίδας
- 52. Χανίων
- 53. Χίου
- 54. Ωραιόκαστρου

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ ΚΑΙ ΛΥΚΕΙΩΝ Ε.Ν.

(ΔΕΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΠΙΑ)

I) ΣΧΟΛΕΣ ΠΛΟΙΑΡΧΩΝ Ε.Ν.

1. ΠΡΩΤΕΥΣ
2. ΡΑΝΗΣ
3. ΣΧΟΛΗ ΕΜΠΟΡΟΠΛΟΙΑΡΧΩΝ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
4. ΒΡΑΝΑ
5. Γ. ΦΥΤΙΛΑΣ

II) ΣΧΟΛΕΣ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ Ε.Ν.

1. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΩΝΑΣΗΣ
2. ΑΙΝΣΤΑΪΝ
3. ΑΝΑΞΑΓΟΡΑΣ
4. ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ
5. ΗΡΩΝ
6. ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ
7. ΠΕΙΡ. ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
8. ΑΠ. ΠΑΥΛΟΣ
9. ΠΡΩΤΑΓΟΡΑΣ
10. ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ
11. ΔΗΜΟΥ ΕΡΜΟΥΠΟΛΕΩΣ
12. ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ

III) ΣΧΟΛΕΣ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΓΡΑΦΗΤΩΝ Ε.Ν.

1. ΘΑΛΗΣ
2. ΜΑΡΚΟΝΙ
3. ΙΚΑΡΟΣ (ΑΘΗΝΩΝ)
4. ΔΙΑΓΟΡΑΣ

5. ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ
6. ΛΕΥΚΙΠΠΟΣ
7. ΙΚΑΤΟΣ (ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ)
8. ΜΑΡΚΟΥΛΑΚΗ (ΧΑΝΙΩΝ)
9. ΑΝΑΞΑΓΟΡΑΣ
10. ΒΡΑΝΑΣ
11. ΠΕΙΡΑΪΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
12. ΠΡΩΤΕΥΣ
13. ΡΑΝΗΣ
14. ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ

IV) ΠΑΛΑΙΟΥ ΤΥΠΟΥ ΣΧΟΛΕΣ Ε.Ν.

(ΠΛΟΙΑΡΧΩΝ – ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ-ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΓΡΑΦΗΤΩΝ)

1. ΑΙΝΣΤΑΪΝ (Μ)
2. ΑΝΑΞΑΓΟΡΑΣ (Μ-Ρ)
3. ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ (Μ)
4. ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ ΧΑΛΚ. (Μ-Ρ)
5. ΗΦΑΙΣΤΟΣ (Μ)
6. ΒΡΑΝΑΣ (Ρ)
7. ΔΙΑΓΟΡΑΣ (Ρ)
8. ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ (Ρ)
9. ΙΚΑΡΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ (Ρ)
10. ΜΑΡΟΚΟΥΛΑΚΗ (Ρ)
11. ΠΕΙΡ. ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ (Μ-Ρ)
12. ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ (Μ)
13. ΘΑΛΗΣ (Ρ)
14. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ (Μ)
15. ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ (ΑΘΗΝΩΝ) (Μ)
16. ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ (ΠΕΙΡΑΙΩΣ) (Μ)

17. ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΑΣΤΗΡ (Ρ – Μ)

18. ΡΑΝΗΣ (ΡΤ – Π)

19. ΠΡΩΤΕΥΣ (Π)

V) ΛΥΚΕΙΑ Ε.Ν.

1. ΒΡΑΝΑΣ (Π – Ρ)

2. ΡΑΝΗΣ (Π – Ρ)

3. ΑΪΝΣΤΑΙΝ (Μ)

4. ΑΝΑΞΑΓΟΡΑΣ (Μ –Ρ)

5. ΑΡΧΗΜΗΔΗΣ (Μ)

6. ΜΑΡΚΟΝΙ (Ρ)

7. ΜΑΡΚΟΥΛΑΚΗ (Ρ)

8. ΠΕΙΡΑΪΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ (Ρ – Μ)

9. ΠΡΩΤΕΥΣ (Π)

10. ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ (ΧΑΛΚΙΔΟΣ) (Μ)

11. ΑΠ. ΠΑΥΛΟΣ (Μ)

12. ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (Μ)

13. ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ (Μ)

14. ΘΑΛΗΣ (Ρ)

15. Γ. ΦΥΤΙΛΑΣ (Π)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΟΛΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ

1. Δημόσιες Σχολές Εμπορικού Ναυτικού (ΔΣΕΝ), οι οποίες σύμφωνα με το Π.Δ. 9/1979 (ΦΕΚ 3^Α/1979), μετονομάστηκαν σε **Ανώτερες Δημόσιες Σχολές Εμπορικού Ναυτικού (ΑΔΣΕΝ)** και σύμφωνα με το ν. 2638/1998 (ΦΕΚ 204 Α/1998), καταργήθηκαν και ιδρύθηκαν οι **Ακαδημίες Εμπορικού Ναυτικού (ΑΕΝ)**, ως ακολούθως:

- ΑΕΝ ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟΥ/ΠΛΟΙΑΡΧΩΝ–ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ (ΠΡΩΗΝ ΑΔΣΕΝ/ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟΥ)
- ΑΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ/ΠΛΟΙΑΡΧΩΝ – ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ (ΠΡΩΗΝ ΑΔΣΕΝ/ΝΕΑΣ ΜΗΧΑΝΙΩΝΑΣ)

- ΑΕΝ ΚΡΗΤΗΣ/ ΠΛΟΙΑΡΧΩΝ – ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ (ΠΡΩΗΝ ΑΔΣΕΝ ΧΑΝΙΩΝ)
- ΑΕΝ ΗΠΕΙΡΟΥ/ΠΛΟΙΑΡΧΩΝ (ΠΡΩΗΝ ΑΔΣΕΝ ΠΡΕΒΕΖΗΣ)
- ΑΕΝ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ/ΠΛΟΙΑΡΧΩΝ (ΠΡΩΗΝ ΑΔΣΕΝ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ)
- ΑΕΝ ΚΥΜΗΣ/ΠΛΟΙΑΡΧΩΝ (ΠΡΩΗΝ ΑΔΣΕΝ ΚΥΜΗΣ)
- ΑΕΝ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ/ΠΛΟΙΑΡΧΩΝ (ΠΡΩΗΝ ΑΔΣΕΝ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ)
- ΑΕΝ ΣΥΡΟΥ/ΠΛΟΙΑΡΧΩΝ (ΠΡΩΗΝ ΑΔΣΕΝ ΣΥΡΟΥ)
- ΑΕΝ ΥΔΡΑΣ/ΠΛΟΙΑΡΧΩΝ (ΠΡΩΗΝ ΑΔΣΕΝ ΥΔΡΑΣ)
- ΑΕΝ ΧΙΟΥ/ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ (ΠΡΩΗΝ ΑΔΣΕΝ ΧΙΟΥ)

2. ΚΑΤΑΡΗΘΕΙΣΕΣ ΑΔΣΕΝ:

- ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
- ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
- ΡΟΔΟΥ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΓΡΑΦΗΤΩΝ
- ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΟΥ ΠΛΟΙΑΡΧΩΝ
- ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΠΛΟΙΑΡΧΩΝ – ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΓΡΑΦΗΤΩΝ
- ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΠΛΟΙΑΡΧΩΝ – ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΓΡΑΦΗΤΩΝ
- ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟΥ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΓΡΑΦΗΤΩΝ
- ΠΡΕΒΕΖΗΣ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΓΡΑΦΗΤΩΝ

3. ΔΗΜΟΣΙΑ ΝΑΥΤΙΚΑ ΛΥΚΕΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

ΕΠΑ.Σ. ΒΟΗΘΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

- 1. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν.Ν.Σ. Αθηνών «Η ΣΩΤΗΡΙΑ»**
- 2. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. Αττικής ΚΑΤ**
- 3. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. Νίκαιας Πειραιά « Ο ΑΓ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ»**
- 4. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. Πειραιά «ΤΖΑΝΕΙΟ» (εσπερινό)**
- 5. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. Αθηνών «Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ»**
- 6. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. Αθηνών «Γ. ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ»**
- 7. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. Παίδων «ΑΓ. ΣΟΦΙΑ»**
- 8. ΕΠΑ.Σ. του Ψυχ. Νοσοκομείου Αττικής**
- 9. ΕΠΑ.Σ. του Ψυχ. Νοσοκομείου Αττικής «ΔΡΟΜΟΚΑΪΤΕΙΟ»**
- 10. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. Αλεξανδρούπολης**
- 11. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. Ξάνθης**
- 12. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. Κομοτηνής «ΣΙΣΜΑΝΟΓΛΕΙΟ»**
- 13. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. Καβάλας**
- 14. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. Δράμας**
- 15. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. Θεσσαλονίκης «Γ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ»**
- 16. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. Κιλκίς**
- 17. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. Βέροιας**
- 18. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. Κατερίνης**
- 19. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. Σερρών**

20. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. **Έδεσσας**
21. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. **Κοζάνης «ΜΑΜΑΤΣΕΙΟ»**
22. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. **Γρεβενών**
23. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. **Ιωαννίνων «Γ. ΧΑΤΖΗΚΩΣΤΑ»**
24. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. **Άρτας**
25. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. **Φιλιατρών**
26. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. **Λάρισας «ΚΟΥΤΛΙΜΠΑΝΕΙΟ & ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΕΙΟ»**
27. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. **Βόλου «ΑΧΙΛΛΟΠΟΥΛΕΙΟ»**
28. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. **Τρικάλων**
29. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. **Καρδίτσας**
30. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. **Χαλκίδας**
31. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. **Άμφισσας**
32. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. **Καρπενησίου**
33. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. **Κέρκυρας**
34. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. **Πατρών «ΑΓ. ΑΝΔΡΕΑΣ»**
35. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. **Αγρινίου**
36. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. **Κεφαλληνίας «ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ»**
37. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. **Τρίπολης**
38. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. **Καλαμάτας**
39. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. **Σάμου «Ο ΑΓ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ»**
40. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. **Μυτιλήνης «ΒΟΣΤΑΝΕΙΟ»**

41. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. **Χίου «ΣΚΥΛΙΤΣΕΙΟ»**
42. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. **Ρόδου «Α. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ»**
43. ΕΠΑ.Σ. του **Κρατικού Θεραπευτηρίου – Κ.Υ. Λέρου**
44. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. **Ηρακλείου «ΒΕΝΙΖΕΛΕΙΟ – ΠΑΝΑΝΕΙΟ»**
45. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. **Ρεθύμνης**
46. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. **Χανίων «ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ»**
47. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. **Αγ. Νικολάου**
48. ΕΠΑ.Σ. του Γ.Ν. **Σύρου**

**ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

A/A	ΣΧΟΛΕΣ	ΤΕΣ	ΤΕΕ N. 2640/1998 (ΦΕΚ 206Α'/3.09.1998)	ΕΠΑ.Σ. N. 3475/2006 (ΦΕΚ 146Α'/13.07.2006)
1	Αβερώφειο ς Σχολή Λάρισας Έδρα: Λάρισα	Μετατροπή της Αβερώφειου Πρακτικής Γεωργικής Σχολής Λάρισας σε Αβερώφειο Τ.Ε.Σ. Λάρισας με ειδικότητες: 1.Τεχνιτών Αγροτικών Μηχανημάτων και 2.Τεχνιτών Ζωοτεχνίας	Μετατροπή της Αβερώφειου Τ.Ε.Σ. Λάρισας σε Αβερώφειο Τ.Ε.Ε Λάρισας με ειδικότητες, έως το 2002: 1. Τεχνιτών Αγροτικών Μηχανημάτων 2. Τεχνιτών Ζωοτεχνικής μετά το 2002*: 1. Αγροτικών Μηχανημάτων 2. Ζωοτεχνίας	Μετατροπή του Αβερώφειου Τ.Ε.Ε. Λάρισας σε Αβερώφειο ΕΠΑ.Σ. Λάρισας με ειδικότητες: 1. Αγροτικών Μηχανημάτων και 2. Ζωοτεχνίας ΚΥΑ 235745/14.09.2007 (ΦΕΚ 1917Β'/17.09.2007)

A/A	ΣΧΟΛΕΣ	ΤΕΣ	ΤΕΕ N. 2640/1998 (ΦΕΚ 206Α'/3.09.1998)	ΕΠΑ.Σ. N. 3475/2006 (ΦΕΚ 146Α'/13.07.2006)
		Π.Δ. 92/1990 (ΦΕΚ 46Α'/02.04.1990)	ΚΥΑ 356381/15.06.1999 (ΦΕΚ 1404Β'/07.07.1999) *ΚΥΑ 398859/16.10.2001 (ΦΕΚ 1410Β'/22.10.2001)	
2	Γαλακτοκομική Σχολή Ιωαννίνων Έδρα: Ιωάννινα	Μετατροπή της Πρακτικής Γαλακτοκομικής Σχολής Ιωαννίνων σε Τ.Ε.Σ. Ιωαννίνων με ειδικότητα Τεχνιτών Γαλακτοκομίας – Τυροκομίας Π.Δ. 227/1989 (ΦΕΚ 109Α'/02.05.1989)	Μετατροπή της Γαλακτοκομικής Τ.Ε.Σ. Ιωαννίνων σε Γαλακτοκομικό Τ.Ε.Ε. Ιωαννίνων με ειδικότητα, έως το 2002: Τεχνιτών Γαλακτοκομίας – Τυροκομίας μετά το 2002*: Γαλακτοκομίας-Τυροκομίας ΚΥΑ 356381/15.06.1999 (ΦΕΚ 1404Β'/07.07.1999) *ΚΥΑ 398859/16.10.2001 (ΦΕΚ 1410Β'/22.10.2001)	Μετατροπή του Γαλακτοκομικού Τ.Ε.Ε. Ιωαννίνων σε Γαλακτοκομικό ΕΠΑ.Σ. Ιωαννίνων με ειδικότητα Γαλακτοκομίας–Τυροκομίας ΚΥΑ 235745/14.09.2007 (ΦΕΚ 1917Β'/17.09.2007)
3	Σχολή Καλαμπάκας Έδρα: Καλαμπάκα	Μετατροπή του Τμήματος Χειροτεχνίας Ξύλου του ΚΕΔΑΕ Καλαμπάκας σε Τ.Ε.Σ. Καλαμπάκας με ειδικότητα: Ξυλογλυπτικής – Διακοσμητικής Επίπλου Π.Δ. 319/1991 (ΦΕΚ 117Α'/29.07.1991)	Μετατροπή της Τ.Ε.Σ. Καλαμπάκας σε Τ.Ε.Ε. Καλαμπάκας με ειδικότητα: Ξυλογλυπτικής – Διακοσμητικής Επίπλου ΚΥΑ 356381/15.06.1999 (ΦΕΚ 1404Β'/07.07.1999)	Μετατροπή του Τ.Ε.Ε. Καλαμπάκας σε ΕΠΑ.Σ Καλαμπάκας με ειδικότητα: Ξυλογλυπτικής – Διακοσμητικής Επίπλου ΚΥΑ 331333/3.11.2008 ΦΕΚ 2282Β'/10.11.2008

A/A	ΣΧΟΛΕΣ	ΤΕΣ	ΤΕΕ Ν. 2640/1998 (ΦΕΚ 206Α'/3.09.1998)	ΕΠΑ.Σ. Ν. 3475/2006 (ΦΕΚ 146Α'/13.07.2006)
4	Σχολή Κρήτης Έδρα: Μεσσαράς Κρήτης	Ίδρυση Τ.Ε.Σ. Κρήτης με ειδικότητα: Τεχνιτών Θερμοκηπίων Π.Δ. 70/1997 (ΦΕΚ 63Α'/24.04.1997)	Μετατροπή της Τ.Ε.Σ. Κρήτης σε Τ.Ε.Ε Κρήτης με ειδικότητα, έως το 2002: Τεχνιτών Θερμοκηπίων μετά το 2002*: Θερμοκηπιακών Κατασκευών και Καλλιεργειών ΚΥΑ 356381/15.06.1999 (ΦΕΚ 1404Β'/07.07.1999) *ΚΥΑ 398859/16.10.2001 (ΦΕΚ 1410Β'/22.10.2001)	Μετατροπή του Τ.Ε.Ε. Κρήτης σε ΕΠΑ.Σ. Κρήτης με ειδικότητα: Θερμοκηπιακών Κατασκευών και Καλλιεργειών ΚΥΑ 235745/14.09.2007 (ΦΕΚ 1917Β'/17.09.2007)
5	Σχολή Νεμέας Έδρα: Νεμέα	Μετατροπή του Κέντρου Επαγγελματικής Γεωργικής Εκπαίδευσης Νεμέας σε Γεωργική Τ.Ε.Σ. Νεμέας με ειδικότητα: Τεχνιτών Αμπελουργίας και Οινοτεχνίας Π.Δ. 92 / 1990 (ΦΕΚ 46Α'/02.04.1990)	Μετατροπή της Γεωργικής Τ.Ε.Σ. Νεμέας σε Γεωργικό Τ.Ε.Ε Νεμέας με ειδικότητα, έως το 2002:: Τεχνιτών Αμπελουργίας και Οινοτεχνίας μετά το 2002*: Αμπελουργίας και Οινοτεχνίας ΚΥΑ 356381/15.06.1999 (ΦΕΚ 1404Β'/07.07.1999) *ΚΥΑ 398859/16.10.2001 (ΦΕΚ 1410Β'/22.10.2001)	Μετατροπή του Γεωργικού Τ.Ε.Ε. Νεμέας σε Γεωργική ΕΠΑ.Σ. Νεμέας με ειδικότητα: Αμπελουργίας και Οινοτεχνίας ΚΥΑ 331333/3.11.2008 ΦΕΚ 2282Β'/10.11.2008
6	Σχολή Συγγρού Έδρα: Κτήμα Συγγρού, Μαρούσι	Μετατροπή του Πρακτικού Γεωργικού Σχολείου Συγγρού σε Τ.Ε.Σ. Συγγρού με ειδικότητες: Τεχνιτών	Μετατροπή της Τ.Ε.Σ. Συγγρού σε Τ.Ε.Ε Συγγρού με ειδικότητες, έως το 2002:: 1. Τεχνιτών Ανθοκηπουρικής 2. Τεχνιτών	Μετατροπή του Τ.Ε.Ε. Συγγρού σε ΕΠΑ.Σ. Αμαρουσίου με ειδικότητα: Φυτοτεχνικών Επιχειρήσεων – Αρχιτεκτονικής

A/A	ΣΧΟΛΕΣ	ΤΕΣ	ΤΕΕ Ν. 2640/1998 (ΦΕΚ 206Α'/3.09.1998)	ΕΠΑ.Σ. Ν. 3475/2006 (ΦΕΚ 146Α'/13.07.2006)
		Ανθοκηπουρικής & Τεχνιτών Μελισσοκομίας Π.Δ. 317/1991 (ΦΕΚ 117Α'/29.07.1991)	Μελισσοκομίας μετά το 2002*: Φυτοτεχνικών Επιχειρήσεων – Αρχιτεκτονικής Τοπίου ΚΥΑ 356381/15.06.1999 (ΦΕΚ 1404Β'/07.07.1999) *ΚΥΑ 398859/16.10.2001 (ΦΕΚ 1410Β'/22.10.2001)	Τοπίου ΚΥΑ 331333/3.11.2008 ΦΕΚ 2282Β'/10.11.2008
7	Σχολή Κομοτηνής Έδρα: Κομοτηνή	Ίδρυση Τ.Ε.Σ. Κομοτηνής με ειδικότητα: Τεχνιτών Μεταποίησης – Τυποποίησης Τοπικών Προϊόντων σε Οικογενειακή Μορφή διατηρώντας τη παράδοση Π.Δ. 70/1997 (ΦΕΚ 63Α'/24.04.1997)	Μετατροπή της Τ.Ε.Σ. Κομοτηνής σε Τ.Ε.Ε Κομοτηνής με ειδικότητα, έως το 2002: Τεχνιτών Μεταποίησης – Τυποποίησης Τοπικών Προϊόντων σε Οικογενειακή Μορφή διατηρώντας την παράδοση μετά το 2002*: Τεχνολογίας Τροφίμων και Εμπορίας (Μάρκετινγκ) Γεωργικών Προϊόντων ΚΥΑ 356381/15.06.1999 (ΦΕΚ 1404Β'/07.07.1999) *ΚΥΑ 398859/16.10.2001 (ΦΕΚ 1410Β'/22.10.2001)	Μετατροπή του Τ.Ε.Ε. Κομοτηνής σε ΕΠΑ.Σ Κομοτηνής με ειδικότητα: Τεχνολογίας Τροφίμων και Εμπορίας (Μάρκετινγκ) Γεωργικών Προϊόντων ΚΥΑ 331333/3.11.2008 ΦΕΚ 2282Β'/10.11.2008
8	Σχολή Κοζάνης Έδρα: Κέντρο Γεωργικής Εκπαίδευσης Βλάστης Κοζάνης	Ίδρυση Τ.Ε.Σ. Βλάστης Κοζάνης με ειδικότητα: Τεχνιτών Ζωοτεχνικής Π.Δ. 70/1997 (ΦΕΚ 63Α'/24.04.1997)	Μετατροπή της Τ.Ε.Σ. Βλάστης Κοζάνης σε Τ.Ε.Ε Βλάστης Κοζάνης με ειδικότητα, έως το 2002:: Τεχνιτών Ζωοτεχνικής μετά το 2002*: Ζωοτεχνίας	Μεταφορά στο ΥΠΕΠΘ και παύση λειτουργίας του Ν. 3194/2003 (ΦΕΚ 267Α'/20.11.2003)

A/A	ΣΧΟΛΕΣ	ΤΕΣ	ΤΕΕ Ν. 2640/1998 (ΦΕΚ 206Α'/3.09.1998)	ΕΠΑ.Σ. Ν. 3475/2006 (ΦΕΚ 146Α'/13.07.2006)
			ΚΥΑ 356381/15.06.1999 (ΦΕΚ 1404Β'/07.07.1999) *ΚΥΑ 398859/16.10.2001 (ΦΕΚ 1410Β'/22.10.2001)	
9	Σχολή Καρπενησί ου Έδρα: Καρπενήσι	Ίδρυση Τ.Ε.Σ. Καρπενησίου με ειδικότητα: Στελεχών Ήπιων Μορφών Αγροτουρισμού Π.Δ. 70/1997 (ΦΕΚ 63Α'/24.04.1997)	Μετατροπή της Τ.Ε.Σ. Καρπενησίου σε Τ.Ε.Ε Καρπενησίου με ειδικότητα, έως το 2002: Στελεχών Ήπιων Μορφών Αγροτουρισμού μετά το 2002*: Περιβάλλοντος και Αγροτουρισμού ΚΥΑ 356381/15.06.1999 (ΦΕΚ 1404Β'/07.07.1999) *ΚΥΑ 398859/16.10.2001 (ΦΕΚ 1410Β'/22.10.2001)	Μεταφορά στο ΥΠΕΠΘ και παύση λειτουργίας του Ν. 3194/2003 (ΦΕΚ 267Α'/20.11.2003)
10	Σχολή Λέσβου Έδρα: Πλωμάρι	Ίδρυση Τ.Ε.Σ. Λέσβου με ειδικότητα: Τεχνιτών Παράγωγης Προϊόντων Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης και Παράγωγης Ιδιοτυπικών Προϊόντων Π.Δ. 70/1997 (ΦΕΚ 63Α'/24.04.1997)	Μετατροπή της Τ.Ε.Σ. Λέσβου σε Τ.Ε.Ε Λέσβου με ειδικότητα, έως το 2002:: Τεχνιτών Παράγωγης Προϊόντων Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης και Παράγωγης Ιδιοτυπικών Προϊόντων μετά το 2002*: Περιβάλλοντος και Αγροτουρισμού ΚΥΑ 356381/15.06.1999 (ΦΕΚ 1404Β'/07.07.1999) *ΚΥΑ 398859/16.10.2001	Μεταφορά στο ΥΠΕΠΘ και παύση λειτουργίας του Ν. 3194/2003 (ΦΕΚ 267Α'/20.11.2003)

A/A	ΣΧΟΛΕΣ	ΤΕΣ	ΤΕΕ Ν. 2640/1998 (ΦΕΚ 206Α'/3.09.1998)	ΕΠΑ.Σ. Ν. 3475/2006 (ΦΕΚ 146Α'/13.07.2006)
			(ΦΕΚ 1410Β'/22.10.2001)	
11	Σχολή Ορεστιάδας Έδρα: Ορεστιάδα	Ίδρυση Τ.Ε.Σ. Ορεστιάδας με ειδικότητα: Τεχνιτών Παράγωγης Ζωοτρόφων Π.Δ. 70/1997 (ΦΕΚ 63Α'/24.04.1997)	Μετατροπή της Τ.Ε.Σ. Ορεστιάδας σε Τ.Ε.Ε Ορεστιάδας με ειδικότητα, έως το 2002: Τεχνιτών Παράγωγης Ζωοτρόφων μετά το 2002*: Ζωοτεχνίας ΚΥΑ 356381/15.06.1999 (ΦΕΚ 1404Β'/07.07.1999) *ΚΥΑ 398859/16.10.2001 (ΦΕΚ 1410Β'/22.10.2001)	Μεταφορά στο ΥΠΕΠΘ και παύση λειτουργίας του Ν. 3194/2003 (ΦΕΚ 267Α'/20.11.2003)
12	Σχολή Δράμας Έδρα: Δράμα	Ίδρυση Τ.Ε.Σ. Δράμας με ειδικότητα: Τεχνιτών Φυτών Μεγάλης Καλλιέργειας Π.Δ. 70/1997 (ΦΕΚ 63Α'/24.04.1997)	Μετατροπή της Τ.Ε.Σ. Δράμας σε Τ.Ε.Ε. Δράμας με ειδικότητα, έως το 2002: Τεχνιτών Φυτών Μεγάλης Καλλιέργειας μετά το 2002*: Επιχειρηματικής Γεωργίας ΚΥΑ 356381/15.06.1999 (ΦΕΚ 1404Β'/07.07.1999) *ΚΥΑ 398859/16.10.2001 (ΦΕΚ 1410Β'/22.10.2001)	Μεταφορά στο ΥΠΕΠΘ και παύση λειτουργίας του Ν. 3194/2003 (ΦΕΚ 267Α'/20.11.2003)
13	Σχολή Καρδίτσας Έδρα: Καρδίτσα	---	Ίδρυση Τ.Ε.Ε Καρδίτσας με ειδικότητα, έως το 2002: Τεχνιτών Φυτών Μεγάλης Καλ/γειας και Μεταποίησης Αγροτικών Προϊόντων μετά το 2002*: Επιχειρηματικής	Μεταφορά στο ΥΠΕΠΘ και παύση λειτουργίας του Ν. 3194/2003 (ΦΕΚ 267Α'/20.11.2003)

A/A	ΣΧΟΛΕΣ	ΤΕΣ	ΤΕΕ N. 2640/1998 (ΦΕΚ 206Α'/3.09.1998)	ΕΠΑ.Σ. N. 3475/2006 (ΦΕΚ 146Α'/13.07.2006)
			Γεωργίας ΚΥΑ 366585/2.12.1998 (ΦΕΚ 1316Β'/ 31.12.1998) *ΚΥΑ 398859/16.10.2001 (ΦΕΚ 1410Β'/22.10.2001)	

Egiklios n.3863par.18 ar10

Διατηρητέο μέχρι 31-12-2020

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Αθήνα, 2- 9- 2010

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ

Αριθ.Πρ :Φ 80000/οικ. 22458/1664

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΟΙΝ.ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

ΠΡΟΣ: Όλους τους οργανισμούς κύριας

ΓΕΝ.Δ/ΝΣΗ ΚΟΙΝ.ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

και επικουρικής ασφάλισης

αρμοδιότητας

Δ/ΝΣΗ ΚΥΡ.ΑΣΦΑΛ.ΜΙΣΘΩΤΩΝ

του Υπουργείου Εργασίας και

Κοινωνική Ασφάλισης

ΤΜΗΜΑ Δ΄

Ταχ.Δ/ση: Σταδίου 29

Ταχ.Κώδικας:10110

Πληροφορίες: Ι. Μαθιουδάκη – Δ. Πατούνα

Βασ. Κουλούρης

Τηλέφωνο:2103368123 ,2103368254, 2103368114

ΘΕΜΑ: Γνωστοποίηση διατάξεων της παρ. 18 του άρθρου 10 του ν.3863/2010.

Σας γνωρίζουμε ότι στο ΦΕΚ Α 115/15-7- 2010 δημοσιεύτηκε ο ν. 3863/2010 « Νέο Ασφαλιστικό σύστημα και συναφείς διατάξεις, ρυθμίσεις στις εργασιακές σχέσεις ».

Στο άρθρο 10 του ανωτέρω νόμου , πέραν των διατάξεων που αφορούν τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης , για τις οποίες έχουν ήδη δοθεί αναλυτικές οδηγίες , υφίστανται και οι ρυθμίσεις της παρ. 18 ,με τις οποίες τροποποιούνται οι διατάξεις του άρθρου 40 του ν. 2084/1992, που αναφέρονται στους χρόνους που αναγνωρίζονται για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος ή προσαύξηση του ποσού της σύνταξης .

Επισημαίνουμε ότι η ισχύς των διατάξεων της παρ.18 του άρθρου 10 του ν. 3863/2010 αρχίζει την 1.1.2011 και αφορά τους ασφαλισμένους που συγκεντρώνουν αθροιστικά τις εξής προϋποθέσεις : α) θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα κατ' αποκλειστικότητα από 1.1.2011 και εφεξής, και β) έχουν πραγματοποιήσει τουλάχιστον 3.600 ημέρες ή 12 έτη ασφάλισης.

Επομένως οι διατάξεις του άρθρου 40 και της παρ.12 του άρθρου 47 του ν. 2084/92 εφαρμόζονται μέχρι 31.12.2010 και αφορούν όλους όσους έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι την 31.12.2010, ανεξάρτητα αν ασκήσουν το δικαίωμα αυτό μέχρι 31.12.2010 ή από 1.1.2011 και εφεξής .

Με τις κοινοποιούμενες διατάξεις επαναπροσδιορίζονται οι χρόνοι που μπορούν να προσμετρηθούν ή να αναγνωρισθούν με εξαγορά τόσο για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος ή για προσαύξηση του ποσού αυτής.

Επιπλέον καθορίζεται η κλιμάκωση του χρόνου τον οποίο μπορεί να προσμετρήσει ή να αναγνωρίσει κάθε ασφαλισμένος ανάλογα με το χρόνο συνταξιοδότησής του ως εξής :

- α) μέχρι τέσσερα (4) χρόνια, για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα εντός του έτους 2011 ,
- β)) μέχρι πέντε (5) χρόνια, για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα εντός του έτους 2012
- γ) μέχρι έξι (6) χρόνια, για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα εντός του έτους 2013 και
- δ) μέχρι επτά (7) χρόνια, για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1-1-2014 και εφεξής.

1. Συγκεκριμένα, με τις κοινοποιούμενες διατάξεις είναι πλέον δυνατή:

α) Η προσμέτρηση χρόνου επιδότησης λόγω ασθένειας και ανεργίας.

Θα μπορούν να συνυπολογισθούν 600 ημέρες επιδότησης λόγω ασθένειας και τακτικής ανεργίας - 300 για κάθε αιτία - (αντί των 400 ημερών κατά την τελευταία πριν τη συνταξιοδότηση δεκαετία, όπως προβλέπεται σήμερα με το ν. 2084/92), ανεξάρτητα από το χρόνο που έλαβε χώρα η ανεργία ή επήλθε η ασθένεια.

β) Η αναγνώριση του χρόνου σπουδών :

βα) σε ανώτερη ή ανώτατη σχολή στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό, για την απόκτηση ενός μόνο πτυχίου και

ββ) σε μέσες επαγγελματικές σχολές, δημόσιες ή ιδιωτικές που έχουν αναγνωρισθεί από το κράτος, μετά τη συμπλήρωση του 17^{ου} έτους της ηλικίας. Οι σχολές αυτές θα σας γνωστοποιηθούν εγκαίρως μετά από σχετική αλληλογραφία του Υπουργείου μας με τα συναρμόδια Υπουργεία.

Ο χρόνος που θα αναγνωρίζεται θα είναι ίσος με τα επίσημα ακέραια έτη σπουδών της οικείας σχολής, τα οποία προβλέπονται κατά το χρόνο της αποφοίτησης.

Είναι ευνόητο ότι, αν κατά το χρόνο φοίτησης στις αναφερόμενες σχολές έχει χωρήσει ασφάλιση σε οποιονδήποτε ομοειδή φορέα ασφάλισης, δεν θα είναι δυνατή η αναγνώριση του αντίστοιχου χρονικού διαστήματος.

Δεδομένου, εξάλλου, ότι η ρύθμιση αναφέρεται σε αποφοίτηση, δηλαδή σε περάτωση των σπουδών, δεν θα είναι δυνατή η αναγνώριση του χρόνου σπουδών αν δεν έχει αποκτηθεί το σχετικό πτυχίο ή δίπλωμα.

γ) Η αναγνώριση του χρόνου ανεργίας, μετά την υπαγωγή στην ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης ή του Δημοσίου.

Ως χρόνος ανεργίας - πέραν του χρόνου εγγραφής στα μητρώα του ΟΑΕΔ - θεωρείται κάθε κενό χρονικό διάστημα, μετά την έναρξη του εργασιακού βίου του ασφαλισμένου και την υπαγωγή του στα μητρώα οποιουδήποτε ασφαλιστικού οργανισμού, για το οποίο δεν υπάρχει ασφάλιση.

δ) Η προσμέτρηση του χρόνου απουσίας των απασχολούμενων μητέρων από την εργασία τους, λόγω κύησης και λοχείας,

Ο χρόνος αυτός δεν μπορεί να υπερβαίνει τον χρόνο που προβλέπεται κάθε φορά από την ΕΓΣΣΕ.

ε) Η αναγνώριση του χρόνου απεργίας.

στ) Η προσμέτρηση του πλασματικού χρόνου του άρθρου 141 του ν.3655/2008, ανεξάρτητα από το χρόνο γέννησης των παιδιών (πριν ή μετά την 1-1-2000).

Σημειώνεται ότι ο χρόνος αυτός λαμβάνεται υπόψη για τη συμπλήρωση του χρόνου ασφάλισης που απαιτείται για τη συνταξιοδότηση λόγω γήρατος, σύμφωνα με το άρθρο 10 (όπως για τη συμπλήρωση του συντάξιμου χρόνου των μητέρων ανηλίκων τέκνων) καθώς και για τη συμπλήρωση του ελάχιστου χρόνου ασφάλισης των 15 ετών. Κατά τα λοιπά έχουν εφαρμογή οι ειδικότερες προϋποθέσεις και περιορισμοί που τίθενται από τον ν.3655/2008.

ζ) Η αναγνώριση του χρόνου μαθητείας, όπως ορίζεται από τις ισχύουσες διατάξεις και μέχρι ένα (1) έτος.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ως χρόνος μαθητείας θεωρείται ο χρόνος απασχόλησης σε προγράμματα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας (stage).

η) Ειδικά για τους ασφαλισμένους στον ΟΑΕΕ, η αναγνώριση του χρόνου αποδεδειγμένης άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας, πριν την εγγραφή στα μητρώα του οικείου οργανισμού, και μέχρι πέντε (5) χρόνια, εφόσον δεν έχουν καταβληθεί οι αναλογούσες εισφορές.

2. Ως προς τον τρόπο αναγνώρισης και εξαγοράς των αναφερόμενων χρόνων, σημειώνεται ότι:

α) ο χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας αναγνωρίζεται και εξαγοράζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν.1358/1983.

Ειδικά όμως για τους ασφαλισμένους που θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1-1-2011 μέχρι 31-12-2014, με βάση τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, το ποσό εξαγοράς του αναγνωριζόμενου χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας, καταβάλλεται μειωμένο κατά 30%, ενώ για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1-1-2015 και εφεξής το σχετικό ποσό καταβάλλεται μειωμένο κατά 50%, ανεξάρτητα από τον τρόπο καταβολής του (εφάπαξ ή σε δόσεις ή με παρακράτηση του 1/3 της σύνταξης). Σε καμιά όμως περίπτωση, το τελικά καταβαλλόμενο ποσό δεν μπορεί να είναι κατώτερο αυτού που προκύπτει, με βάση υπολογισμού το 25πλάσιο του ημερομίσθιου ανειδίκευτου εργάτη όπως ισχύει κάθε φορά.

Παράδειγμα:

Μισθωτός ασφαλισμένος θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα το έτος 2012, με αναγνώριση ενός (1) έτους στρατιωτικής υπηρεσίας. Αν οι αποδοχές του τελευταίου μήνα πλήρους απασχόλησής του πριν την υποβολή της αίτησης αναγνώρισης ανέρχονται σε 1.100,00 ευρώ, το ποσό της εξαγοράς της στρατιωτικής υπηρεσίας, βάσει των διατάξεων του ν.1358/1983, θα ανέλθει σε $1.100,00 \times 20\% \times 12 \text{ μήνες} = 2.640,00$ ευρώ, και μετά τη μείωσή του κατά 30% σε 1.848,00 ευρώ. Εφόσον, όμως, το ποσό αυτό υπολείπεται του ποσού που προκύπτει αν ο υπολογισμός του προβλεπόμενου ποσοστού (20%) γίνει επί του 25πλάσιου του ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη που θα ισχύει το 2012, θα καταβληθεί το μεγαλύτερο ποσό.

Είναι ευνόητο ότι στο κατά περίπτωση προκύπτον ποσό εξαγοράς, μπορεί να γίνει στη συνέχεια και η κατά 15% μείωση που προβλέπεται, από τη διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 2 του ν.1358/83, σε περίπτωση εφάπαξ καταβολής.

β) **Ο χρόνος γονικής άδειας ανατροφής παιδιών**, αναγνωρίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν.1483/84.

γ) **Ο χρόνος εκπαιδευτικής άδειας**, αναγνωρίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 40 του ν.2084/92, όπως ισχύει, μετά τη τροποποίησή του με το άρθρο 5 του ν.2335/1995.

δ) **Ο χρόνος σπουδών, ο χρόνος μαθητείας, καθώς και ο χρόνος ανεργίας** αναγνωρίζονται τόσο για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος όσο και για την προσαύξηση του ποσού της σύνταξης, μετά από αίτηση του ασφαλισμένου.

Για κάθε αναγνωριζόμενο μήνα καταβάλλεται ποσό εξαγοράς, το οποίο προκύπτει από τον υπολογισμό ποσοστού 20% για τους φορείς κύριας ασφάλισης και ποσοστού 6% για τους φορείς επικουρικής ασφάλισης, υπολογιζομένων στο 25πλάσιο του ΗΑΕ που ισχύει κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης.

Περαιτέρω, καθορίζεται ο τρόπος καταβολής του ποσού εξαγοράς που προκύπτει από τις παραπάνω αναγνωρίσεις (είτε εφάπαξ με έκπτωση 15%, είτε σε μηνιαίες δόσεις ίσες με τους αναγνωριζόμενους μήνες, είτε με παρακράτηση του $\frac{1}{4}$ του ποσού της σύνταξης) και επιπλέον προβλέπεται η επιβολή των αναλογούντων προσθέτων τελών, σε περίπτωση καθυστέρησης καταβολής μηνιαίας δόσης.

ε) **Ως προς την προσμέτρηση του χρόνου απουσίας από την εργασία λόγω κήσης και λοχείας και των ημερών επιδότησης λόγω ασθένειας και τακτικής ανεργίας**, επισημαίνεται

ότι αυτές λαμβάνονται υπόψη, μόνο για την θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω γήρατος και όχι για τον προσδιορισμό του δικαιούμενου ποσού σύνταξης.

Αν δηλαδή ένας ασφαλισμένος θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα με τη συμπλήρωση 25 ετών ασφάλισης, αλλά έχει πραγματοποιήσει 24 χρόνια και 2 μήνες ασφάλισης και έχει επιδοτηθεί λόγω ανεργίας, καθ' όλη τη διάρκεια του ασφαλιστικού του βίου για 20 μήνες, μπορεί να συνυπολογίσει τους 10 από αυτούς προκειμένου να συμπληρώσει τα 25 έτη ασφάλισης που απαιτούνται, όμως το ποσό της σύνταξής του θα υπολογισθεί βάσει των 24 ετών.

Σημειώνουμε ότι, εκτός του χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας, για όλους τους υπόλοιπους χρόνους της παρ. 18 του άρθρου 10, το κάθε πλήρες έτος αναγνωριζόμενου χρόνου αντιστοιχεί σε 300 ημέρες ή 12 μήνες ασφάλισης (κάθε μήνας = 25 ημέρες ασφάλισης)

3. Εφιστούμε επίσης την προσοχή σας, στη ρύθμιση του τελευταίου εδαφίου της εντός εισαγωγικών διάταξης της παρ. 2, σύμφωνα με την οποία, όσοι ασφαλισμένοι/νες συμπληρώνουν το χρόνο ασφάλισης που απαιτείται για συνταξιοδότηση λόγω γήρατος μέχρι 31-12-2010, με αναγνώριση των χρόνων που προβλέπονται στο άρθρο 40 του ν.2084/1992, όπως ισχύει σήμερα, εφόσον η σχετική αίτηση αναγνώρισης υποβληθεί μέχρι 31-12-2013, ακολουθούν τις κατά περίπτωση προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που ισχύουν το τρέχον έτος.

Παραδείγματα:

α) Μητέρα ανηλίκου τέκνου έχει πραγματοποιήσει στην ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ 5.000 ημέρες ασφάλισης μέχρι 31-12-2010, έχει ανήλικο παιδί και έχει και δύο (2) χρόνια εκπαιδευτική άδεια (χρόνος που προβλέπεται από το άρθρο 40 του ν. 2084/92) .

Αν υποβάλει αίτηση αναγνώρισής του χρόνου εκπαιδευτικής άδειας μέχρι 31.12.2013, θα κριθεί με τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που απαιτούνται το 2010 (5.500 ημέρες και 55 ετών για πλήρη σύνταξη ή 50 ετών για μειωμένη) και ως εκ τούτου δεν επηρεάζεται από την αύξηση του ορίου ηλικίας, από 1-1-2011, που προβλέπεται από τις διατάξεις της παρ. 17 του άρθρου 10.

β) Άνδρας που έχει πραγματοποιήσει στην ασφάλιση του πρώην ΤΣΕΥΠ Αθηνών 23,6 χρόνια ασφάλισης μέχρι τέλους του 2010 και έχει υπηρετήσει στο στρατό 20 μήνες. Αν υποβάλλει αίτηση αναγνώρισης των 18 μηνών της στρατιωτικής του υπηρεσίας μέχρι τέλους του 2013, θα κριθεί με τις προϋποθέσεις που απαιτούνται το 2010 (25 χρόνια και 60 ετών) και δεν επηρεάζεται από την

αύξηση του ορίου ηλικίας, από 1-1-2011, που προβλέπεται από τις διατάξεις της παρ. 15 του άρθρου 10.

Βέβαια στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο εν λόγω ασφαλισμένος δεν μπορεί να τύχει και του ευεργετήματος της καταβολής του προκύπτοντος ποσού εξαγοράς μειωμένου κατά 30%.

4. Παρακαλούμε για την ορθή εφαρμογή των σχετικών διατάξεων και την ενημέρωση των ασφαλισμένων σας. Για οποιοδήποτε ερώτημα ανακύπτει ως προς την εφαρμογή των προαναφερθεισών ρυθμίσεων, θα πρέπει να απευθύνεσθε στο καθ' ύλην αρμόδιο Τμήμα της οικείας Διεύθυνσης της ΓΓΚΑ, το οποίο εποπτεύει τον κάθε ασφαλιστικό φορέα.

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο κ.Υπουργού
2. Γραφείο κ.Υφυπουργού
3. Γραφείο κ. Γεν Γραμματέως
4. Γραφείο κ. Γεν.Δ/ντριας Κ.Α
5. Γραφείο κ. Γεν Δ/ντριας Δ.Υ
6. Όλες τις Δ/νσεις της ΓΓΚΑ
7. Τμήμα Διαδοχικής Ασφάλισης
8. Δ/νση ΚΑΜ/Τμήμα Δ΄

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΤΡΟΥΜΑΝΗΣ